

NHI-THIÊN-DƯƠNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

38, Rue de Canton, 38. - Cholon

TELEPHONE N° 658

Có bán đủ các thứ thuốc rất nên thân hiệu như sau này:

| | | |
|---|--------------------------------------|---------|
| 1. — Kiểm-sắc-bồ-huôn (Trị bệnh đờn ông suy nhược) | Mỗi ve giá. | 2 \$ 00 |
| 2. — Phụ-khoa Kim-phụng-huôn (Đờn bà huyết hư khí suy) | Mỗi hộp 2 hờn giá. | 1 00 |
| 3. — Hòa-dâm chí-khai (Trị bệnh họ) | Mỗi gói giá. | 0 15 |
| 4. — Nhi khoa công-cơ-táng (Trị bệnh con nít) | Mỗi gói giá. | 0 25 |
| 5. — Thần hiệu phát-lãnh-tàng (Trị chứng nóng lạnh) | Mỗi gói giá. | 0 16 |
| 6. — Bánh cam-tích (Trị bệnh cam tích) | Mỗi gói 10 bánh giá. | 0 40 |
| 7. — Sưu-dộc-lianh-được (Trị bệnh hoa liễu) | Mỗi ve thuốc nước và thuốc huôn giá. | 3 00 |
| 8. — Thần hiệu nhãn-được-thủy (Trị bệnh con mắt) | Mỗi ve giá. | 1 00 |
| 9. — Thanh-tạng-huôn (Thuốc xổ) | Mỗi ve giá. | 0 10 |
| 10. — Phong thấp cao được (Thuốc dân tr các chứng bệnh phong thấp) | Mỗi miễn giá. | 0 20 |
| 11. — Sant-phát-bá-thổ-giũ (Thuốc nước xức cho nước lợ) | Mỗi ve giá. | 0 30 |
| 12. — Bạch-trược-cao (Trị các chứng bệnh đau đầu) | Mỗi ve giá. | 0 60 |
| 13. — Bạt độc được cao (Trị bệnh Ung-thư u-nhọt, ghê chốc) | Mỗi ve giá. | 0 30 |
| 14. — Trần-châu-phần (Trị bệnh phỏng lửa phỏng nước sôi) | Mỗi ve giá. | 0 35 |
| 15. — Tê sanh được thủy (Trị các chứng bệnh cảm mạo, chột nước và thời-khí) | Mỗi hộp giá. | 0 10 |
| 16. — Bạch thọ giũ (Dầu bạc hà) Ve nhỏ giá 0,20. Ve lớn. | | 0 40 |
| 17. — Tiếng được cao (Trị bệnh lá) | Mỗi thổ giá. | 0 20 |
| 18. — Châu phần sanh cơ táng (Trị các thứ ghê độc) | Mỗi ve giá. | 0 20 |
| 19. — Ngoại khoa trừ độc thủy (Thuốc nước để rửa các thứ ghê độc) | Mỗi ve giá. | 0 20 |
| 20. — Nha thông được thủy (Trị bệnh đau răng) | Mỗi ve giá. | 0 20 |
| 21. — Vạn ứng như Phật tra (Trị bệnh cảm) | Mỗi gói giá. | 0 06 |
| 22. — Vi-tê-sam trật dã tửn (Hoạt tế cây, hoặc đánh đập) | Mỗi hộp giá. | 0 50 |
| 23. — Dầu Essence de Menthe liệ Nui-thiên-Đường. | Mỗi ve giá. | 0 25 |
| 24. — Vạn ứng phát đơn (Trị bệnh nhiệt đầu đau bụng tức ngực) | | 0 10 |
| 25. — Dầu đầu khầu (Nhứt đầu nóng lạnh số muối) | Mỗi ve giá. | 0 10 |
| 26. — Bông gòn thuốc (Để bó rí ghê) | Mỗi gói là. | 0 20 |
| 27. — Mông-tiên-trà (Trà bổ á-phiến) | Giá mỗi gói là. | 1 50 |
| 28. — Tây-thi-lộ hương-thủy. | Mỗi ve giá. | 0 50 |
| 29. — Lạp chí dao thương được-thủy. | Mỗi ve giá. | 0 50 |
| 30. — Vạn ứng nhị-thiên-dầu. | Mỗi ve giá. | 0 26 |
| 31. — Sát nha hương-phấn. | Mỗi hộp giá. | 0 30 |
| 32. — Vạn ứng bổ tử đầu mỗi ve giá. | | 0 20 |
| 33. — Cầm-hạp ninh thần bổ thận huôn. | Mỗi hộp sáu huôn giá. | 0 80 |
| 34. — Dầu chổi. | Ve lớn giá. | 0 40 |
| | Ve nhỏ giá. | 0 20 |
| | Hiệu nhứt. | 0 60 |
| | Hiệu nhì. | 0 40 |
| 35. — Hoa-lộ-thủy. | Hiệu ba. | 0 25 |
| | Hiệu tư. | 0 15 |

Bồn-đường hằng năm giữ một lòng cứu thế tế nhân, vì nên chẳng nài hao tốn bạc ngàn mà in ra mấy môn cuốn « Dược tách phục pháp » (chỉ cách dùng các thứ thuốc rừ kĩ lưỡng) để dành mà cho thân-chủ; nếu vì nào có gởi thơ xin, thì Bồn đường lập tức gởi liền chẳng hề sai sót.

Saigon, Imp. Commercial C. ARDIN.
Tirage: 4.800 exemplaires

Le Directeur-Gérant: NGUYỄN-CHÁNH-SÁT.

Ng. Ch. Sat

NÔNG-CÔ MÍN-ĐAM

Causeries sur l'Agriculture et le Commerce

PARAISSANT LE JEUDI

18^e ANNÉE
NĂM THỨ 18
Ngày 21 Aout
1919

農 賈 茗 談

Số 123
Ngày 24 tháng bảy
Năm Kỉ-Mùi

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

| | | |
|---|---|--|
| <p>ĐỊNH GIÁ BÁN TRONG CỎI ĐÔNG-DƯƠNG</p> <p>Một năm..... 5 \$ 00 Sáu tháng..... 3 00 Mỗi số..... 0 10 Đổi nhũn..... 0 20</p> <p>ABONNEMENTS France et Colonies</p> <p>Un an..... 20fr.00 Six mois..... 12 00</p> <p><i>Les abonnements sont payables d'avance</i></p> | <p>Chủ nhơn: F. CANAVAGGIO</p> <p>Tổng-lý, kiêm Chánh-chủ-bút: Nguyễn-chánh-Sát</p> <p>Đại-biên: Đặng-thứ-Liên — Nguyễn-viên-Kiêu</p> | <p>PUBLICITÉ ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES</p> <p>La ligne de 0=065 de large... 1 \$ 60 Le décompte des lignes est calculé à raison de 3 au centimètre suivant les caractères employés.</p> <p>Pour les annonces commerciales on traite à forfait.</p> <p>RAO BÁO Những lời rao báo và việc thương mại, xin gởi thơ, hoặc đến tại Bồn-quản mà thương nghị.</p> |
|---|---|--|

Direction, Rédaction et Administration: 53, rue Pellerin. — SAIGON.

Ông nào mua báo, xin đóng gùm tiền trước

MỤC LỤC

- | | |
|--------------------------------------|------------------------------------|
| 1. Annam tây chạy Khách-trú. | 8. Nam-việt tấn bộ luận. |
| 2. Thuê Nhứt-bồn lại bắt Annam mà gờ | 9. Trà án nhơn vật |
| 3. Thương vụ luật lệ. | 10. Tiết rượu mừng. |
| 4. Đông-Dương thời sự. | 11. Minh tạ lương y — Ai muốn học? |
| 5. Thẻ giới tân văn. — Ai tin | 12. Gia đình giáo dục |
| 6. Đoàn thể phát minh. | 13. Ai muốn mua vườn không? |
| 7. Tiết khánh-hình văn thặng | 14. Ai làm được? |

LỤC-TÍNH-KHÁCH-LẦU

Số 84-29 đường Espagne SAIGON

Tiệm LỤC-TÍNH-KHÁCH-LẦU; có phòng ngủ rộng rãi; sạch sẽ và mát mẻ vô cùng; ở tại góc chợ mới Saigon, đường Espagne, số 84-32.

Nhà in và nhà bán sách

HUỶNH-KIM-DANH

12 - 14, Rue Catinau - Saigon

Kính lời cùng lục châu chư quý-ông quý-bà được rõ, nghề bán sách và nhà-in của tôi xưa nay mà được bền vững, thiết cũng nhờ quý-ông quý-bà có lòng tốt mà giúp tôi mới nên việc, thiết tôi thêm cảm chẳng cùng. Nay tôi mới mở thêm một cửa hàng buôn bán tờ lụa đã các kiểu hàng Tây, hàng Bắc hàng Tàu, hàng Xiêm, hàng Nhật-bản cùng là ren, nón Tây và đồ đồng, thì tôi chắc rằng quý-ông quý-bà cũng sẵn lòng giúp tôi cho nên việc luôn. Cái xin quý-bà có lòng chiếu cố mà giúp cho cuộc thương-mại của người đồng-bang càng ngày càng mở man thành phát; mai sau mà có được cuộc buôn to, thì tiền bạc ấy cũng luôn chuyển nội xứ Nam-kỳ chứ không lọt ra xứ khác, nhưng tôi là phận đờn-bà thiếu trí, những lời tôi nói ra đây hoặc có lỗi lầm chỉ thì tôi cũng xin quý-ông quý-bà miễn lỗi cho tôi. Vì tôi thấy mấy chữ kháo và mấy chữ chà tôi xử ta đây đều nhờ nghề buôn bán mà làm giàu to, còn đồng-bang ta thì cứ ngồi khoan tay mà ngó, để cho họ ầy họ lượn tiền. Nay đồng-bào ta ngoài Bắc-kỳ để đi nhiều thứ tờ lụa rất khéo mà lại sạch và cứng, lại cũng có ý rõ hơn hàng ngoại quốc. Nên tôi tưởng đồng-bang ta cũng sẽ hết lạng đàng những tờ lụa xử ta mà giúp cho công nghệ xử ta cho mua hàng được.

HUỶNH-KIM-DANH

Lời rao

Cho chư quý-vị rõ: tôi có một sò vườn 0n.40 rất tốt, cau trồng đặng 500 cây, dừa 150 cây, cam, quít, mít, chuối và trà huê rất nhiều.

Và 1 cái nhà dưới đặng 2 tầng 2 chái (kể tầng đá).

Nay tôi muốn bán đặng lo bề ruộng nương; vậy chư quý vị ai muốn mua xin/hãy đến tại làng An-Phước, tổng Bình-trị-Thượng (Giadinh) mà hội diện và coi mua luôn thể. Nhà ở gần gare xe lửa nhỏ, gần cầu sủi Laithiêu.

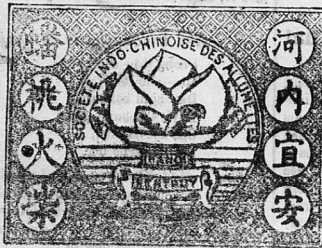
Saigon, le 16 Juillet 1919
Nguyễn-trung-Trực.

TRƯỜNG

NGUYỄN-XÍCH-HỒNG

Nhập trường tháng Août tới đây: Lớp nhì B (2^{ème} classe B) sẽ có hai ông Tú-tài dạy.

Lớp bầy (lớp chót) chia ra làm hai lớp và cũng có hai thầy dạy.



CÓ MỘT MÌNH HANG

DENIS FRÈRES làm Đại-lý, có trữ hộp quẹt hiệu này nội cõi Đông-Dương mà thôi.

Hộp quẹt này giờ bán lẻ khắp nơi, có một sụ nhỏ một hộp mà thôi.

PHŨ-TOÀN

17, 19, Rue Amiral Courbet HALLE CENTRALE (SAIGON)

Kính cùng quý ông, quý bà, tiếm tôi có bán đủ thứ thuốc Tây.

Bán y giá, thiết rẻ, cách tiếp rước theo lệ phép Annam.



Tôi mới mở thêm một tiếm đông giấy và sửa giấy. Bón tiếm có thụ Annam rinh nghệ. Đông rất kỹ càng và chắc lăm. Giữ rẻ, đa tới, kiểu khéo.

Xin đồng ban niềm tình giúp tôi nên việc rất đời ơn vô cùng. Như trong Lục-châu có cần dùng, xin chú kho viết thư, tôi sẽ thì hành lập tức.

Chủ tiếm: NGUYỄN-VĂN-TANG.

NÔNG-CỔ MÍN-ĐAM

Annam Tây-chay khách-trú

SANG HÈN CỨNG PHẢI MỘT LÒNG, LÂM CHỜ RỒ MỘT CON GIỜNG LẠC-LONG.

Mấy tuần nay các báo-quân ở Saigon hiệp cùng mây thấy nhiệt-tâm ái-chương, xướng lên mà cổ động khuyến đồng-bang đứng thêm đến tiếm cà-phê của khách-trú nữa. Ngọn đèn đoàn-thể của dân-tộc ta nay đã chớp nháy, coi có mỗi muốn tỏ rạng; nên các bác dân trong nước mỗi người đều phụ sức giúp lời, kể cho gió chề đầu, người quạt hơi khêu ngọn, thì chắc cuộc đoàn-thể của Annam ta sẽ kết quả được. Hiện nay mây thấy giúp việc các sớ ở Saigon đã thế tâm không bước chơn vào tiếm cà-phê của khách-trú mà dùng đồ diêm-tăm nữa. Thầy tình cảnh ầy thì ai cũng vui mừng. Chúng tôi là người soạn báo xưa nay thường tìm kiếm phương-châm mà vãn hồi quyền-lợi cho đồng-bang, nay chúng tôi thấy đồng-bang biết đường nhục nhà mà lánh xa, biết chỗ yêu cần bước tới, nên người dùng diêm-tăm sớm thì không đến tiếm Chi-na, kẻ thâu hồi quyền-lợi thì khai tiếm cà-phê mà bán, thế coi chúng ta đeo có một hột mà lên được hai cây, vì bầy có một việc Tây-chay mà đã rửa hờn về sự khách-trú khi dễ ta, lại đực bớt được một mỗi lợi bán cà-phê trong xứ nữa.

Nếu đồng-bang ta bên chi công hiệu đồng tình, người lớn rừ kẻ nhỏ; người sang đặc kẻ hèn, chám chỉ bước tới hội thì chắc sao một ngày kia những nguồn lợi trong nước ta lần lần sẽ trở về tay ta được. Hiện nay ở Saigon cuộc tây-chay tiếm cà-phê khách-trú đã kết quả được rồi, những người có học-thức thiết không đến tiếm khách-trú nữa. Hém vì bực hạ-lưu trong xã-hội ta, chưa hiểu nghĩa đoàn-thể, nên chưa được đồng lòng. Trộm xem trong mây tiếm cà-phê khách-trú cũng còn sót một hai người hơi bép, cu-ly, xe kéo ngồi mà uống, không biết hổ người, thế thì làm sao mà khách-trú kiên nhẫn đồng-bang ta được.

Hỡi bạn đồng-bang, trong nước bực thương-lưu thì đang mà khai thông đường sá cho quốc-dân, còn bực hạ-lưu thì đang mà làm thế-lực của quốc-vực. Nay bực thương-lưu thầy nhục quốc-thể thì lợi-quên, nên xướng lên khuyến đồng-bang tây-chay mà quên cà-phê khách-trú; vậy thì bực hạ-lưu phải nương theo, phải bắt chước gương của người tri-thức làm đó mà làm. mấy triệu người phải kết một bụng với nhau, phải nương một ý với nhau, đừng thêm ăn uống tại tiếm của khách-trú nữa, chớ một người bước tới mà 10 người cứ thôi lui thì còn gì quốc-thể ta, còn gì mà mong tranh thương đoạt lợi.

Đã biết trong đường kinh-tế nếu dân ta vãn hồi quyền-lợi được thì nhà giàu hưởng nhờ

chớ nhà nghèo không buôn bán chi thì không được nhờ chi hết. Song xét cho kỹ lại người sanh trước trong xứ này tất nhiên phải thương xứ này, người Annam nếu nói nhà giàu họ toan vãn hồi quyền-lợi đặng họ hưởng, nhà nghèo chẳng hưởng chi đó mà phải lo, đường ầy tế ra chúng ta quyết ganh gổ với nhau, đặng để cho ngoại-nhơn họ trục túi hoài hay sao? Hỡi bạn đồng-bang, sự vãn hồi quyền-lợi là một cuộc công-ích trong nước, chẳng phải ai được nhờ còn ai chẳng được nhờ. Nói cho cùng mà nghe ví như quốc-dân ta giao hết các nguồn lợi trong nước cho người rồi dân thân ra mà giúp công làm mướn cho họ đường ầy đồng-bang vui lòng đặc ý hơn là làm mướn với người Annam hay sao? Khuyến đồng-bang hãy tình ngộ đặng chung sức đồng lòng cùng nhau mà làm một lần cho khách kiều-cư họ thầy rằng dân Annam ngày nay nhờ Đại-Pháp khai hóa đã mở mang tri-thức, rồi, đã biết thương yêu bình vực nhau rồi chẳng dễ dục tiền ép tri như xưa nữa được.

Mà nghĩ lại đồng-bang ta tránh tiếm cà-phê của khách-trú thì dễ rồi, mà ta cũng phải lập tiếm của ta cùng các neo đường đặng có chỗ cho người mình diêm-tăm mới được. Vậy khuyến đồng-bang hãy lập tiếm cho mau, ầy là một dịp may mắn cho ta vãn hồi lần một mỗi lợi của ta đó; chớ nên dự-dự ngó ngợ mà uống cái cơ hội tốt.

Còn ở các tỉnh chúng ta cũng phải bắt cơ ước giống Saigon mà làm theo, đầu đó đều công lực đồng tình mà làm, thì sự mới thành tựu được. Nếu một chỗ làm còn 40 chỗ không thì khách-trủ chẳng những là không kiên sự ta mà lại còn gạo bán ta thêm nữa. Chúng ta rửa hơn là tại buổi này, vấn hỏi quyền-lợi cũng tại buổi này. Khuyên đồng-bang hãy gắng lấy.

Mà vấn hỏi một môi lợi bán cà-phê nghĩ cũng chưa đủ. Chúng ta khá thể tâm coi món nào tiệm Annam có bán đó nào người Annam làm được thì đến tiệm Annam, mua đó Annam mà dùng, làm như vậy, lần lần một ít lâu chúng ta mới chiếm-đoạt thương trường của nước ta lại được.

Vậy trong cuộc Annam tây-chạy cà-phê của khách-trủ đây chúng tôi coi nó phát ra 5 cái vấn-đề yêu hệ hơn hết là:

1° Những bồi, bệp, xe-kéo, củ-ly phải làm theo máy thủy, dùng thêm vào tiệm cà-phê của Khách-trủ nữa.

2° Phải lập tiệm cà-phê cùng máy neo đường định trước có chỗ cho đồng-bang điếm tâm, sau đặt quyền bán cà-phê của Chi-nhà lại.

3° Trong các tỉnh-thành các thị xã đầu dân cũng phải làm theo Saigon, người bán thì lập tiệm cà-phê mà thế cho khách-trủ, người mua đứng thêm đến tiệm của họ nữa, làm như vậy thì cuộc tây-chạy mới kết quả được.

4° Hàng hóa món nào tiệm Annam có bán và người Annam làm được thì đến tiệm Annam

mà mua, và mua đó Annam mà dùng.

5. Phải lập tiệm thêm bán cho đủ đồ của đồng-bang của dùng dùng đồng-bang có chỗ mà mua, khỏi mua của họ.

Chúng tôi khuyên ban đồng-bang hãy chăm nom trong 5 điều kể trên đây và xin các ban đồng-nghiệp khá nường theo đó mà vận động. Nếu năm điều ấy mà chúng ta tán thành thì trong đường Kinh-tế chúng ta ác thoát khỏi tay người áp chế. Xin đồng-bang gắng lấy.

N. C. M. Đ.

LÒ RƯỢU ĐÔNG-DƯƠNG

LỜI RAO

Mỗi nhà máy Langsa đặt rượu trong cõi Đông-Dương kính rao cho bá tánh hay rằng: kể từ ngày 1^{er} Juillet 1919, nhà máy rượu sẽ đứng bán rượu của lò đặt ra cho các quán: Bán ngay như vậy, lợi cho chủ quán, lợi cho người uống rượu, vì rượu ngon mà giá lại nhẹ.

Hàng đã lập tiệm nhánh trừ bán trong châu-thành các tỉnh và trong các quận lớn thuộc Nam-kỳ và Cao-man.

Muôn hồi đều chỉ, xin hãy donoi số 2 và số 4 đường Lareynière, Chợ-lớn. Hoặc nơi lò rượu Chợ-lớn Bình-lày.

GIẤY HIỆU LE NIL LÀ GIẤY TINH ANH THƯỢNG HẠNG

Thua Nhứt-bồn lại bát Annam mà gỡ

Xưa nay các mối lợi lớn trong xứ ta đều về tay Khách-trủ nắm hết; họ đã chiếm cái địa-vị kỳ gầy dựng nên sự nghiệp rất đồ sộ, mà họ lại còn trau dồi tinh đoàn-tb, phỏng khi ai có rung rinh cái quyền-lợi của họ thì họ lợi dụng cái thế-lực đoàn-thể ấy mà rửa hơn.

Mấy tháng nay ai ai cũng vô biết đến Trung-quốc tây chạy hàng Nhứt-bồn. Ở Nam-kỳ các tiệm kiều-cư dốt đường giao điếc không mua mà cũng không bán hàng Nhứt nữa; còn mấy tiệm bán cà-phê thì đập bể hoặc bỏ dẹp tách đĩa biển Nhứt-bồn đi rồi mua đồ khác đem về mà dùng. Bởi đó nên họ mới thông đồng với nhau mà tăng giá cà-phê lên cho mắc, đặng thu hồi số phĩ của họ lại. Họ thấy ta không có máy cưa hàng, nên đầu họ có tăng giá đến bực nào thì ta cũng phải ồm bụng lật tới mà mua đồ của họ. Nếu việc của họ tinh làm đó mà thành tựu được, thì tệ ra ta phải xuất tiền của ta mà giúp cho họ rửa hơn riêng của họ. Thiệt rõ ràng là họ thua Nhứt-bồn rồi bát Annam mà gỡ đó.

Trong thời-đời này người Nam-việt tuy chưa dám sánh với dân các nước văn-minh mặt đất, song nghĩ cũng đủ trí-thức mà hiểu những chước quỷ mưu thâm của khách-trủ. Xưa nay ta bị họ lường gạt kềm chế biết mấy phen mà chẳng có một ai hở mặt. Nay mấy tiệm bán cà-phê thấy vậy, tưởng dễ gạt nên dể rang đường lên giá rồi tăng giá cà-phê, nên ta mà dể ý nghe ý lời họ, thì chẳng những là nhẹ cái quốc-thể của ta mà thôi, mà rồi coi lại thiệt ta chẳng khác như người vô nhân vô trí, ai nói đâu nghe đó, chẳng biết phân biệt lợi hại chi cả, ai muốn xô bề nào cũng phải xây theo bề nấy.

Chẳng phải chúng tôi thừa dịp này mà thiếu dặt những chuyện phĩ lý. Thật khách-khieu-thương họ đã đoạt lợi xứ ta rồi mà lại còn tỏ tình kính thì ta nữa. Đồng-bang hãy xem những lời luận của Hủ-Khieu Nhứt-bồn mà bôn-báo chúng tôi đã

cố địch và ăn hành cách mới thẳng trước đó thì rõ. Đã biết người có tiền khi cần dùng vật chi thì mua tiệm nào tùy thích, không ai ngăn cản được ai. Song Khách-khieu-cư họ để lờn bình vực nhau mà vằm chế ta, ta há để chia lòng cho họ yếm chế ta mãi vậy hay sao?

Nay Annam ta mới khởi loạn tây chạy cà-phê khách-trủ, lấy theo kinh-lệ lý-thật mà luận thì việc rất nhỏ nhen chưa có chi là trong hệ cho làm; song nếu đồng-bang để ý đi sâu nhắc mà làm cho đến cùng thì khách-trủ phải dặt mình mà kiên nhẫn. Cuộc lỵ chav này vì chẳng khác nào như cái nồi canh sôi mà ta đương nhiên cứ đứng thâu hồi quyền-lợi của Chi-na đoạt hương xưa nay đó, Đồng-bang khá lưu ý xét sự mà coi, như xứ ta để người đi quốc cấm công lợi rồi muốn dạy thế nào tùy ý, còn ta thì cứ lấy mắt mà ngó, không toàn như thế chi mà dạy lại thì có khác nào như ta chịu gánh hết cái nhục mà không biết hổ vậy. Vậy thì ta mau đứng hiệp nhau mà tây chạy cho được; chứ nếu ta bỏ tay cái quốc-thể của ta cho Khách-trủ dầy đập hoát; thì ững công giá hóa của Đại-Pháp xưa nay đó làm. Hiện nay bôn phận của hàng trí-thức thì phải làm gương cho bực đồng-bào, đứng lập cuộc đoàn-thể cho mau thành, cho có thế-lực mà chống chọi đều cùng với khách-khieu-cư trong cuộc cạnh tranh quyền-lợi này.

Việc tây-chạy của các viên chức Saigon mới khởi làm đây học lịch hay là vô ích thì đồng-bang cũng dự liệu, tưởng chẳng của chi phải giải nhiều cho chonai giấy.

Đồng-bang nếu ai ai còn tới lui mua cà-phê của khách-trủ nữa thì thật chẳng ai dám đá động chi tới; song mới người đều có lòng-tâm, để phân biệt chánh tà; nên bề trong lúc minh làm đều trái nghịch với công-ích mà lòng dạ nên địn như thường thì những người như vậy thật là người thiếu lòng-tâm, nên không biết thương yêu chơn-ngực đó. Bọn ấy thì chẳng khác nào như dân xứ giã-mang, đầu giáo dục cách nào cũng không bôn cho nổi được.

Tưởng trong lúc này khách-trủ chẳng những là tăng giá cà-phê mà thôi, mà lại còn môn hàng hóa khác họ cũng tăng giá nữa, bởi vì tiệm nào có bán hàng Nhứt-bồn này họ phải hủy hết hàng tiêu-ly, nên chắc sự họ cũng nói theo thói của bọn bán cà-phê dặng mà gõ vòn.

Kể từ ngày này, đồng-bang ta có thể giúp nhau trong cuộc cạnh tranh nơi đóm thương-trường, thì khuyên đứng dự dự mà sanh đều trước trở.

Cuộc thâu hồi quyền-lợi ta đây chẳng phải làm một ngày một bữa chi mà được dần, đồng-bang khá kiên chí kiên nhẫn, thì việc ấy mới có ngày kết quả.

Cuộc tây-chạy này đều đến như đương thường cả ta đầu tư-thực, thấy đều tại lòng cả đồng-bang.

Vậy khuyên đồng-bang phải gắng lấy.

N. C. M. Đ.

Thương-vụ luật-lệ

(Tiếp theo)

TÊN HỘI CHỊ HỮU ĐỒNG

Chúng ta ký tên sau đây là Nguyễn-văn-Giáp, Lê-văn-Ái, Trần-văn-Bình, Lý-văn-Dinh, hai người trước làm nghề bán bán... Còn hai người sau: một người làm ruộng ở... Một người là Thợ-kỹ đương giúp việc tại... chúng tôi bằng lòng hiệp lại mà lập một Tâm-thể-hội đặng họp bán tạp vật theo các lời giao ước sau đây:

Điều thứ 1. — Hội ấy lập tại... đây tên xã-viên là Giáp và công-ty;

Điều thứ 2. — Định lập hội... (mấy năm) kể từ ngày... vì thì.

Điều thứ 3. — Tư bản của hội định là... phần; tên Giáp đặng vô: dù, nón, giày, khăn, vải, trị giá là....

Phần tên Bình đặng vô một miếng đất để cất tiệm tọa lạc tại... số thước bao nhiêu và huê lợi miếng đất (Tọa lạc tại đâu, số mẫu bao nhiêu phải hải ra)

đó huê lợi chung nữa là.... Phần tên Bình đặng vô số héc là....

Điều thứ 4. — Tên Giáp làm thủ-biên của sổ sách, của tên Ái là việc buôn

Điều thứ 5. — Hai người đó đặng đặng xã-viên (Giáp và công-ty mà họ tên công-các thì giữ gìn ước mua bán với nhau.)

Điều thứ 6. — Nếu muốn buôn bán chi khác thì hỏi người hội-viên phải phom lại mà hỏi đặng.

Điều thứ 7. — Các tiền của phí về việc buôn người nào việc tiền mới in, tiền đều đều thì phải tên Giáp trị, mỗi kỳ họ thông nó trình kê-cử, rành rõ thì hỏi xuất tiền hội mà trị lý.

Điều thứ 8. — Hội cũng thặng thì hội phải sự tình tên hội ấy từ phần của mà chia cho hội-viên... từ tên mới in, sã hùn cho thặng; còn rửa-nửa thì nhập vô cho hội đặng mua hàng hóa thặng.

Như chỉ có 15. thì cũng từ có hùn nhiều ít chia nhau mà chia, song chẳng kể khi nào tên Bình vô tên Bình chịu sự lý đến quá phần hùn của chính nó.

Điều thứ 9. — Tên Bình tên Bình như muốn thương bán phần hùn của mình cho ai thì phải có tên Giáp và tên Ái làm giấy ưng chịu mới được;

Điều thứ 10. — Nếu tên Ái và tên Giáp lỵ của hội mà lập cuộc buôn bán rã g, không xin phép hội, thì bị phạt... đồng bạc thiệt hại của hội. Tiền ấy sẽ lấy trong số tiền lời chung niên.

Điều thứ 11. — Nếu hội chưa mắng ban mà tên Giáp hoặc tên Ái vung chế thì hội rã liên, tên nào cho cũng thì phải sự tình lý lời mà chia nhau, còn như tên Bình hay là Bình chế thì hội cũng có đưng vung, nên lời lý về phần người chết mỗi năm sẽ chia cho vợ con người ấy.

Điều thứ 12. — Nếu hội đã mắng ban định, mà hội viên chưa chịu cho rã thì lập tờ hiệp-đồng lại mà định thêm hạn khác, mấy năm tùy ý hội-viên.

Điều thứ 13. — Việc xem sóc công việc làm của hội, thì mỗi hội-viên đặng đồng quyền, nghĩa là người này được xét công việc của người kia làm, người

kia được xét công việc của người nọ làm. Từ niệp-dông này làm ra bốn bản tại... ngày... tháng... năm... (Đón người đầu ký tên) (sau về tiếp)

Nguyen-Van-Cu

ĐONG DU'ONG THOI SU'

GIÁ LỬA GIA BẠC

Lúa mỗi tạ 68 kilos chở tới nhà máy nay lên giá từ \$515 tới \$525

| | |
|------------------------------|-------|
| Kho nhà nước | 7 120 |
| Hãng Đông-Dương | 7 20 |
| Hongkong-Shanghai | 7 20 |
| Chartered Bank | 7 25 |
| Banque Industrielle de Chine | 7 20 |

NAM-KY

Saigon

Cục hãm-hiê. — Mỗi hôm qua đây có một người khách-trú bán rượu trắng ng ài chơ ch. Khai rằng có một người cũng là khách-trú, không biết tên họ là chi, cư trú hà phang cũng không biết, ghé quán của y mà uống rượu; y kia hết rồi biểu rót thêm ly nọ, làm luôn như vậy hơn 4, 5 ly, đôi tiền không trả, xô đuôi chẳng đi, cứ việc ngồi ghi, gặt qua gặt lại.....SAY!

Quần nào chơi ác quá. — Cũng là ngày hôm qua, có một người xe kéo; chạy vừa được ít cước chi đó thì đã gần tới buổi ghiền, liền mua một ngao thuốc 4-phiên, lấy giấy phong bịch từ từ, dần dần trên mũi xe, tỉnh vô quán chấy hà bột com rồi kéo xe về nhà ngọa ngủ ít đừu. Chẳng đờ khi ăn com rồi, ra coi lại thì không biết bác nào ác quá, lên phố ngao thuốc đã bao giờ rồi.....NGÁP!

Trời lạnh quá mà. — Lúc này trời mưa khá, coi bộ bọm náo đó lạnh quá chiu không nổi, nên lón vào nhà một tên khách buôn kia, chốt cửa y hết một cái áo giá đáng 9.\$50. 452 gói thuốc Tây giá đáng 41.\$00 và hai hộp thuốc Xi-gà đem về hút cho lòa xê kéo lảnh. Người khách buôn ấy tức mình vì mất của nhiều quá.....CHUỒI!

Đầy tờ mền chủ. — Huỳnh-thị-P. Kêu là Thị-Chính là đứa ở của Nguyễn-thị-N. Thừa dịp chủ nhà hơ hồng bên công hết đồ nư-trang giá đáng 55.\$00 rồi khư mắt. Ng.-thị-N. giận quá.....CỐ!

Con ngựa của ai. — Có một con ngựa không biết của ai, thả đi bầy ngoài đường.....BÁT!

Chuyến chi mà chết vậy cả? — Có một ả Sầm kia (đón bà Tâm) tubi chừng hai mươi ngoài, ở tại đường Bón kén (Boulevard Bonnard) số nhà 34. Hôm thứ 20. Aout này, tới 2 giờ chiều! không hiểu duyên cớ làm sao, đến nỗi phải hũy mình lấy dao đâm họng mà chết. Sở Tuân-thành hay động liêu cho lính đem xe đến chở thầy đem vào nhà thương. Theo phép thì phải đem vào nhà thương, chứ họng đã đứt rồi, hơi đã tặc rồi, cứu sao cho kịp?...MỎ!

Vinh-Long

Lụy vi tình. — Tại quận Tam-Bình có tên Tâm-hồ, tubi đã 40 mà chữ tình còn bần hiệu. Bọm ta lại cặp với cô R. là tay buôn phần bán hương. Những mắng gió gió trắng trẻo y bọm mấy tháng trời, để đầu bọm ta bị cầm lấy phong-tinh (chứ không phải phong-sương) nên sanh ra bệnh cũng minh ừng đó. (ây là tinh, khô thương đó) phần thì không tiền uống thuốc, phần thì cha mẹ lấy la, bẹn tác chế cười, xóm giềng trề nhùng.

Bọm ta bở then trong mình, một giây oan trái dứt tình cho xong. Khi ai này hay động thì bọm ta đã treo tòn ten trong

phòng, mình mẩy cũng đờ không phưng cứu nổi.....CHỒN!

Tôi buồn tôi mua tôi chơi. — Có anh hương chủ X. là người giàu có.

Bữa no buồn, nên kêu gánh hát về hát chơi. Đang lúc hát xuống rình rang. X. bầy tiệc rượu đũa rạp nhậu chơi, gặp lối Lưu-Khánh đi cầu viện công-chúa Thái-Ba mà tạm nơi quán rượu. Trong thế Bọm ta gọi là tưu phùng trí-kỳ, nên khosi chỉ uống vùi, đang ngồi trên ghế Tô-nê vàng té nhào xuống đất, (may chớ không thì đã nhập thổ rồi còn gì?) Bẹn bẻ xum lại khiến tuốc xuống ghe, chớ luôn về nhà đặng kim áo mà đi. Thiệt quân ác

Làng nà thề ỷ? Đản ra thề nào...HU!

Trà-luộc

Ấn tươm bắt gao. — Không biết quân hoan nào khéo vách vào nhà chú Đà-công Sách, quyết tóm thâu túi-vật trong nhà; rồi động, nên không lấy được món chi, óm đờ đi công ả rồi đóng mắt.....CHUỒI!

Trời đất ơi! Ai xút gao của tôi? — Cách vài bữa sau, chắc cũng là lần nữa, vào nhà Hương-việc Đức xúc hết vài gao rồi qua nhà tên Ba-Lâm xúc luôn vài... nữa; rồi lại vào nhà tên Sáu Căn tóm hết quân áo mà đi. Thiệt quân ác quá!.....RỪA!

Tràôn

Ấn cướp có súng. — Từ mấy tháng nay ấn cướp càng ngày nò làm càng lộng. Có nhiều đám lại có súng nữa mới là gôm cho. Nơi cũ-lao gần vòm kinh Cại-côn (đường tàu chạy từ Tràôn qua Sóc-trang) chúng nó thường núp ẩn tại đó, đón ghe thương-hộ qua lại mà dợt súng thường; lính và bang tướn do cũng nhệ, song khổ mà bắt nó cho được.

Mới hôm 14, 15 Aout rồi đây, có một bọm ấn cướp đi bằng xuống, mỗi chiếc chừng đôi ba đứa, lái rai 4 năm chiếc đi cách nhau xa xa cho ai đờng biết.

Chàng đờ ông có Sơn-đám tại Tràôn đã rõ thâu, nên sai một tên Bép với hai tên lính hơi xuống nom theo lối đó, gặp một chiếc xuống 2 người đương hơi, còn một người thì đương ngủ, (tên đương ngủ này lại là đứa giữ cây súng) lính bèn hơi theo kêu triết lại. Rồi cho tên giữ súng đương ngủ mơ màng vùng theo giấy sơ sệt, thấy việc đã gấp tới rồi, trở tay không kịp, liền quân cây súng xuống sông, lính xáp tới bắt hét

công lại, rồi nhảy xuống sông mò được cây súng đem lên. Còn mấy chiếc xuống của bọm nó biết hết việc, nên phân nhau tứ tán đi đào vi thượng. Lính bắt được ba đứa với một cây súng đem về nạp cho ông có; coi lại thì cây súng ấy cũng là cây súng thiệt. không biết súng ấy ở đâu mà chúng nó có mới kỳ!

Đang khen cho ông Có & Trà-ôn, điều binh khiển tướng rất hay, mà cũng đáng khen cho chú Bép với 2 chú lính ở Trà-ôn, cũng là người đờm luy, đầu đuôi vốn có 3 người mà dám mạo hiểm trước họạc quân gian mà cứu dân lương thiện.

Biênhoa

Xúi tài ngẫu cếp. — Mới hay tin rằng vi bị mùa nước nổi này, nên mấy ngà đờng Tri-an và Phước-hóa đều bị ngập hết đi không được..... LỘ!

Thudaumot

Ái muốn mua bò? — Quan chủ-tỉnh Thủ-đầu-một có cho hay rằng: tại trường đua nơi bôn tỉnh có một bầy bò hơn 3 trăm con của người leo đám xuống mà bán. Chớ ỷ cách tỉnh thành chớng 3 ngàn thước.

Ái muốn mua lừa đó lựa lấy mà mua.

Giadinh

Đầu cầu. — Chiều chừa-nhựt 17 Aout hội Paul Bert đã với hội Tricolore tại trường cầu Giadinh. Vả hội Tricolore mới lập, sắp người chưa trông cách, nên mới vô thì coi hai bên tra hờ đồng sức

nhau, song đã chừng 15 phút đồng hồ coi hội Paul Bert hơi lảm một chút. Người giữ golf của Tricolore thiệt lạ lạng, song lính có phải bị thua một golf.

Nghỉ 10 phút rồi đã lại, hội Tricolore sắp người lại, thì công cũng có người, mà bị cũng đủ sức. Tricolore dọm muốn ăn Paul Bert hai lần mà bị rui nên trái cầu không vô golf được.

Màng giữ thì Paul Bert ăn Tricolore một golf. Hai bên học lý lòng cho nhà mà chơi làm cho bản quan rất đẹp ý. Ngờ lời ngợi khen hội Paul Bert xuất chiến thành công và cũng khen hội Tricolore mới lập mà ra trường cũng đáng mặt.

Bôn-quân ước ao sao các hội rình dượt rình trong lúc này, mỗi chún nhứt phải luyện tập cho nhuần, đặng tới tháng nữa tới mùa ba-lông tròn thì gặp nhau ra trường mà tranh thưởng.

Soctrang

Xe hơi chạy xuống sông. — Hôm tháng rồi đây có một cái xe hơi rước bộ hành ở Baclieu về Sóc-trang. Trong xe có 4 người bộ-hành. Khi xe chạy tới cây số 18, thuộc về địa phận làng Nhu-gia. Không hiểu vì cớ nào mà người cầm bánh lại

cho xe chạy luôn xuống sông. Trong thế muốn rước Bà Thủy về Sóc-trang coi hát chơ gi.

Mà cũng may, nhờ có Cá-khó dờ, nên bộ hành đều bình yên vô sự.

Quên! Sông không có Cá-ông; đây là cá-bông cá-lê chi đó.)

Đến mấy người coi máy xe hơi, hãy rắng mà đờ ý cho lảm trong khi xe đờng chạy, chớ nên hơ hồng, sợ say thì lảnh, rui bại mạng người mà mang họa.

Bariê

Chú nhà khác bọt. — Tên Trần-vân-Huê mới 14 tuổi, bởi cha mẹ nghèo nên phải ra thâu ở đự với một người thợ lười kia tên là Nguyễn-vân-Ba 64 tuổi. Cũng bởi bất bình việc chi đó, nên tên này tờ buồn lòng không muốn ở với chủ nữa.

Chú nhà nghe tờ muốn thôi thì nôi giận, đem lấy roi cá đười mà đánh người nạt tan thân thể. Cha tên Huê hay động sự ác như vậy, liền đến dác con đám tới bắt thưa với ông có.

Vụ này còn đờng tra xét.

Thuốc hút

hiệu

CÀ-LỘP

(TRAI ĐÀT)



Là một thứ người ta ưa dùng hơn và hay hỏi mua thường lắm.

Có một mình hàng DENIS FRÈRES có trữ mà thôi.

Phạm ở đời nếu biết thương thân mình mà chẳng biết thương thân kẻ khác, đánh lòng đánh đập khốc một đứa con nít 13, 14 tuổi như vậy thì chẳng hay cái lương-tâm người ấy ở đâu? Rồi đời là loài gì mà ta còn chẳng nở hình thức hoạt thể nó thay! Hoàng chi người mà chẳng biết thương người; thì làm người sao đáng.

TRUNG-KỲ

Quán-nam

Mặc lư. — Có một cậu đi dạo các làng trong nhà quê, xưng rằng người nhà bà-đam. sai đi thuê một mụ vú sữa cho tũn, mỗi tháng học lương 15 \$ 00 trở lên.

Nghe tin ấy, nhiều người đón rước, mời về nhà đãi đàng, may ra nhờ ơn tiền dân được chớ làm ăn thành thời hèn chớ thôn giã, mà lại có bạc rộng tiêu.

Hết nhà này tới nhà kia, ai nói với cậu công nhận lời cũ, làm ra dáng người biết coi sứa, bắt nạt ra coi, khen tốt chớ xấu, hình như người có học chuyên môn.

Ăn uống no say, lại có mượn mỗi nhà ít nhiều làm tiền phí lộ, hèn ngày nào ngày kia ra Tourane, có cậu dân vô, nhưng phải đem theo một cặp quần lãnh áo hàng, để mặc cho sạch sẽ, mà trước khi mặc, phải rửa một ít nước bóng, bữa ra đến đó sẽ cho mà rửa.

Kỳ hen đã đến, lần lượt kéo nhau ra Tourane, gặp cậu, đem tới bảo đứng trước ngõ một cái nhà ông nào không biết, cậu mới lấy quần áo đem về nhà rửa nước bóng, rồi đem trở ra cho mà mặc. Hay cậu trông môi ngó mặt, chẳng biết, cậu đi ngó nào, từ sớm mai đến tối, đứng ngoài mà đợi; thượng hại, bụng đói ruột đau, bị điểm nó lấy rồi, vừa khẻch vừa đi, tình cảnh thảm thiết.

Qua đây sau lại phỉnh người khác, nghe câu cũng được 4, 5 cặp áo quần tế cả.

Tính cũ không chừa, đi một lần nữa, tới nhà kia, cũng nói chuyện thuê vú, ghé nhà mừng rở, tiếp đãi ăn cần nào

thịt gà, rượu ngon, ăn uống sung mãn, rồi bảo mụ ấy nặn sữa coi, chớ sữa xấu, người chồng theo khuyên lơn với cậu, nhớ cậu nói giãm với bà-đam, may ra vợ làm yên, xin kí h cho cậu 5, 7 đồng uống rượu.

Cậu làm bộ nghĩ một chặp, rồi nói: được. Thôi soạn quần hàng áo lụa đem theo. đi theo với tôi ra ngoài này sẽ cho nước bóng mà rửa cho thơm hảy mác.

Người chồng nói rằng nhà nghèo, không sắm nổi hàng lụa. Cậu ta không chịu, bảo phải đi mượn đồ. rồi sau bà-đam sắm cho.

Anh chàng hết sức chạy, mượn chẳng ai cho, anh ta nói đi ra Tourane có mấy nhà quen chắc mượn được.

Hí được nửa đường xa xa thấy một lũ đàn ông bỏ đi hăm hờ, hình như tìm ai mà đánh, cậu biết sợ, lên đi qua đường khác, rồi trốn đi mất, còn vợ chồng chủ kia là người vô tình, cứ đường đi thẳng, ngờ lại không thấy ăn ngon, đường đưng ngó quanh, chẳng thấy cậu ở đâu cả, vừa gặp lũ đàn ông đến, hỏi thăm đầu đuôi mới biết là thằng điếm đi gạt đó, nghe qua ai công tức, rồ nhau đi tìm, cậu đã đi đào vi thượng.

Lục-tinh tân-văn

Vậy chưa vậy! Đất Nam-kỳ ta cũng còn một ít đũa bát lương như vậy nữa.

Tại Saigon thành-phố đường Thủ-đức có một gã nam nhơn tên là CH... An-lê, ăn leo gì đó không biết, vốn người gốc gát tại Mytho, lại làm cách khác. Anh ta lại trang điểm phân đôi, dạng kiem mây ả đa tình mà quên trắng rú giò. Ban đầu làm như tình keo sơn gắn chặt, cho mấy ả thin rắng vợ vợ chồng chóng. Thiết bất nhon.

Kể bỏ cha mẹ, người bỏ chồng con cuốn gói theo chàng. Ban đầu lột hết vòng vàng-sau lại tới cầm quần bán áo, chừng đó trời chịu thôi, mới đi nạp đũa đập nghiệp; người làm như thế mà cũng đắc kỳ số nguyện.

Ăn ở như vậy mà cũng đủ sống với đời năm này tháng kia.

Thiết là một học non thất phu, đáng bầm đáng xất.

HUYNH-THỊ-QUANG.

Thê-giới tân văn

Cao ly biến loạn

Cuộc biến loạn ở xứ Cao-ly nay đã lang ra cùng xứ. Dân Cao-ly tận tâm tận lực chống chọi với binh lính Nhật-bôn. Hai bên cũng đều có kẻ bị thương tích, người bị tử trận.

Từ ngày sanh cuộc biến loạn đến nay, bọn học-sanh ở Nhật-bôn rồ nhau hỏi hương tình có bà trăm người rồi; 4 trăm còn ở lại thì tình thế trở về xứ mình nữa, bởi vì ở xứ Nhật-bôn bị li-h đóm hành, coi chừng coi đổi hoài, nên ở không yên, thì về xứ mà dự về cuộc phản loạn còn hữu ích cho nước đặng.

Ngoại giới phản loạn này khó ngăn cấm lại đặng. Nhật-bôn bắt ai thì bắt mặt tình, chớ dân cũng chẳng hề nao núng, mà lại còn a ý với nhau nghĩ hờ, bỏ số bỏ lo không làm việc nữa. Nhật-bôn dùng lý cái thế gì mà mua lòng dân cũng vậy cái cường-quyền mà hành phạt thì dân Cao-ly cũng từ rờ, giữ một tình tào về cùng, quyết liều hết sức đặng chống cự với Nhật-bôn cho được mới thôi. Hiện nay chưa rõ cuộc này ra thế nào, song người ta chắc lúc này Chánh-phủ Nhật đưng tin cho biết đặng. Số người giúp việc đặng lo phản chánh-trị số ấy tính là 400 người; lại thêm có một số phụ dùng một ngàn nhơn-công nữa. Số tiền-phí các cuộc tình mỗi năm là 50 triệu.

Mà có việc này mới là quái gở cho chớ: trong 35 cái xe hơi ấy không có cái nào dùng đặng hết, bởi vì không đủ nhơn công.

CONG TRẬN CỦA THUỘC-ĐỊA TRONG LỤC GIÁC ẬU CHẬU

Khi về tới thành Marseille ông Albert Sarraut có to giữa phòng Thương mại các công-trận của xứ Đông-Dương trong mấy năm Mậu-quốc đầu chiến với A-lơ-mã-n.

Xứ Đông-Dương chỉ đàn bốn-quốc qua Đại-pháp tính có 100 ngàn, chia ra là 40 ngàn lính và 60 ngàn thợ và nhon-công. Xứ Đông-Dương còn xuất cho Mậu-quốc vay 315 triệu quang, có lập số tàu vận

Ái tin

tài đặng 26 ngàn tấn, và có gửi mấy trăm ngàn tấn gạo và các thứ thổ-sản khác nữa.

Trong lúc ấy Đông-Dương lại đặng khai báo lớn rộng nữa; năm 1912, đường đố đá xe chạy đặng thì có 3 ngàn 5 trăm hương thước, còn hiện nay số ấy lên tới 9 ngàn 100 ngàn thước; chẳng bao lâu đây thì xe hơi chạy qua tới giã ranh địa phận Xiêm-la và Trung-quốc.

Công-nhò Đông-Dương

Có chỉ-dụ ra phé số tàu xuất năm 1919 Đông-Dương rồi; số tàu số xuất là 52 triệu 540 ngàn 750 đồng bạc. Trong số ấy có chuôn một phần tư, nghĩa là 12 triệu bạc để lo cuộc khai hóa và tạo tác, như: tu bổ đường, đắp đê trừ nước lụt, đào kinh dẫn nước nơi tỉnh Thanh-bóa. Ấy là lần thứ nhất Đông-Dương chuôn đặng số bạc lớn như thế để khai cuộc khai-hế trong xứ mà khỏi vay bạc của các xứ khác đó.

NGA-LÀ-TU

Phá-quan thuế thì hội quốc-dân Báo-Gazetta ở Kinh-đô nước Nga nói rằng có hội lữ-sâm hết thảy 35 cái xe hơi để dùng. Số người giúp việc đặng lo phản chánh-trị số ấy tính là 400 người; lại thêm có một số phụ dùng một ngàn nhon-công nữa. Số tiền-phí các cuộc tình mỗi năm là 50 triệu.

Mà có việc này mới là quái gở cho chớ: trong 35 cái xe hơi ấy không có cái nào dùng đặng hết, bởi vì không đủ nhơn công.

AVIS D'ADJUDICATION

PROVINCE DE VINH-LONG
Lieu, date et heure de l'adjudication: Inspection de Vinhlong, 11 Septembre 1949, 9 heures.
OBJET: Construction de 2 Ecoles cantonales à 3 Classes: Une à Ngatu et une à Cholach.
Importance approximative... 9.000\$
Cautionnements provisoire et définitif: 150\$ et 800 fr.
Bureaux où le Cahier des charges peut être consulté: 1^{er} Bureaux (3^e Section) du Gouvernement et Inspection de Vinh-long.

TRƯỜNG THỊ BẰNG CẤP TỐT-NHIỆP ANNAM

(diplôme d'études complémentaires)
Có một trò đầu
Là Văn-Thọ. (Trò này mới đặng bằng cấp số học một năm rưỡi, Décembre 1917) nay thì đặng hai bằng cấp: Tốt-Nhiệp, Tốt-Nhiệp tây (B. E) và Tốt-Nhiệp Annam (diplôme d'études complémentaires).

HỘI THI BẰNG CẤP SƠ HỌC (Certificat d'études primaires)

Năm nay tuy hái thi thiết khổ song trường Nguyễn-xích-Hồng đi thì 14 trò đặng được mười.

NOTA: Nhập trường 15 Aout tới đây có hai thầy dạy thiết giỏi.
Lớp tư: M. Đặng-minh-Trư
Lớp năm: Nguyễn-văn-Tươi mỗi thầy đều có hai bằng cấp:
Tốt-Nhiệp tây (B. E) và Tốt-Nhiệp Annam (diplôme d'études complémentaires).

THUỐC ĐIỀU



Mùi nó thơm
tho diệu dàng
chẳng có thứ
nào bì kịp.

H.ÈU
CÀ-LỘP
(TRÁI ĐẤT)

Có một mình hàng DENIS FRÈRES
có trữ mà thôi

Đoàn thể phát minh

Mấy tuần nay cũng vì mấy quán Cà-phe của khách-trú thỉnh linh vùng tăng giá cà-phe lên mà thủ lợi; làm cho những trang trí-thức nóng lòng, bèn hiệp với các Báo-quán Annam có đồng đồng-bang bè nhau mà viết chầy mấy quán cà-phe của khách-trú.

Nhưng hề muốn tẩy chay người mà mình không có quán cà-phe thì người mình mới đi đâu mà ăn uống, như thế thì làm sao cho kết quả được; vì tuy đã có mấy quán của người Annam, song Châu-thành thì rộng lớn, dân số lại đông; mấy quán ấy cũng chưa lấy chi làm đủ.

Bởi nghĩ vậy cho nên mới đây, có ông Nguyễn-vân-Hội là người trong-mãi tại Saigon, (lãnh chịu buôn bán các vật liệu cần dùng cho số Tào-Tắc) người rất có tâm chí, thầy nghĩa với làm; Nay người thầy khách-trú bán cà-phe, làm bị đồng-bang ta như vậy, nên người vì công phẫn mà xướng suất ra lập một quán cà-phe tại đường Hamelin số 52, bừa đó đó điếm tâm như khách-trú vậy; mà từ ngày người mới khai trương cho đến nay, thì người Annam ta tới lui nườm nượp; như thế thì cái nghĩa đoàn-thể của dân-tộc ta nay đã có mới phát hiện rồi.

Bồn-bào chúng tôi rất mừng, và rất khen cho ông Nguyễn-vân-Hội là người có chí nhiệt-thành cũng chương-tộc; vậy thì các đồng tu-bồn-gia, xin hãy nơi lấy gương này mà lập thêm quán cà-phe cho khắp các nẻo đường, trước là vấn đề quyền-lợi chút đỉnh cho quê-hương; sau là làm cho khách tha bang biết cái danh-khí của con nhà Hồng-lạc.

Gắng lấy, gắng lấy!

Bá-Nghiêm

Rượu Sâm-banh hiệu MARQUIS DE BERGEEY LA RUCU, NHƯT HẢO HANG

Tiệc khánh hi vinh thăng

Nhơn dịp quan Chủ-quận Cầu-lê (Cán-thơ) là ông Phạm-chánh-Lý mới vinh thăng nhứt hạng Tri-Huyện; cho nên hôm 26, 27, 28, Juillet, ngài đã có trên thiết diện tiệc ở bàn mà đãi Thân-bình Quyền-hữu và Tổng-làng trong, 2 Tổng-Tuần-giáo và Thành-trị mà đón báo đã ăn hạnh trong kỳ Nông-cổ số 121 rồi đây.

Qua đêm ngày 15 và 16 Aout này, ngài lại dùng dịp 3 ngày lễ mà cụ trầu thành sạng tại nhà ông Hội-dồng Cầu nghiệp-chủ tại Trườn mà đã dâng lên tổng nơi tổng, Bình-lê và cũng tạ ơn công cho mấy ông mấy thầy tại tỉnh xuống đó cho gần mà hi lạc với ngài.

Ngày ấy có ông Cô-mit-xe sơn-đám; ông Chủ-xe số Thượng-chánh; ông Chủ-xe số Diên-tin; ông Huỳnh-phong-Lưu cai-tổng Bình-lê; ông Nguyễn-vân-Yên, phó-tổng Bình-lê; ông Nguyễn-vân-Cán, hội-dồng Bình-lê; ông Nguyễn-vân-Số, cựu hội-dồng; ông Nguyễn-vân-Châu, nghiệp-chủ; ông Hương-chủ-Nguyên và ông Đặng-vân-Chiêu nghiệp-chủ; còn những hương-chức các làng rất đông, không biết tên cho hết được xin miễn chấp.

Bên Báo-giới thì có ông Bạch-vân-Thâm, Chủ-bút Báo Cochinchine Libérale; ông Nguyễn-kim-Bình, Tổng-lý Công-luân-Báo và ông Nguyễn-chánh-Sát, Chủ-bút kiêm quản-Lý Nông-Cỏ-Min-Đam.

Đúng 8 giờ tối bữa 15, khi ăn uống vừa xong, trước khi dùng rượu sâm-banh, quan Huyện Phạm-chánh-Lý cảm ơn rượu đưa lên dùng lời như nhà là ý ta on những thân-bình cũ-hữu của ngài và nghĩ tình ngài chẳng nề xa xôi mà đến hi lạc với ngài rất nên đồng ý.

Lúc ấy có ông Hương-hủ Nguyễn là người tuổi tác lão thành bước ra đứng đũa xướng tụng một bài như sau này:

Bầm quan Chủ-quận,

Nay tôi là cựu hương-chủ Nguyễn làng Thiện-Mỹ, tôi đứng thay mặt cho trước là Thầy cai, thầy Phó, Hội-dồng trong tổng Bình-Lê, sau thay mặt cho Hương-chức dân cựu lớn nhỏ trong làng Thiện-Mỹ dâng mà chúc mừng cho quan Chủ-quận vinh thăng nhứt hạng Tri-Huyện.

Kể từ ngày quan trên cho qua Cầu-quận đến trên nhậm quan Cầu-kê, cai trị trong 3 tổng: 1o Tuần-giáo 2o Thành-trị 3o Bình-Lê, thì chúng tôi hằng thấy ngài đi đức mà trị dân, ngài lấy câu khoan nhân nhĩ ái nhơn, ngài lấy là công bình đi chánh ngôn thuận mà giáo huấn trong 3 tổng cùng các hương thôn, thì ai ai cũng đều yêu mến đức hạnh ngài. Vậy nên quan trên mới ban khen ngài nhiều lần và cho ngài lên nhứt hạng Tri-Huyện.

Ngày nay ngài vui lòng mà trong đất viên quan là bực Thầy cai, thầy Phó, Hội-dồng, sau hương chức chung tôi, thì là chúng tôi lấy làm đời on ngài.

Chúng tôi lại cầu chúc cho ngài như vậy, ngày nay ngài đã lên chức nhứt hạng Tri-Huyện, rồi chúng tôi còn cầu chúc cho ngài đặc phước qua năm tới quan trên cho ngài thăng chức Tri-Phủ, lại chúng tôi cầu chúc cho ngài đứng trường thọ diên niên, hậu sanh từ tôn đều phát đạt.

Kể đó có ông Đặng-vân-Chiêu, là nghiệp-chủ tại Tra-on, cũng tiếp đọc một bài như này:

Chư vị đồng-ban,

Quan chủ-quận Phạm-đại-Nhơn được nhà nước ban chức Tri-huyện nhứt hạng, đã có nhiều ông chủ-bút nhứt-trình, như ông Bạch-vân-Thâm và Nguyễn-kim-Bình làm bài khen tặng ngài xứng đáng giúp nước trị dân. Tôi đây cũng là một tay làm Nhứt-trình, nhưng ngày nay tôi đến đây chia vui với chư-vị, cũng phải dùng từ-cách một nhà soạn báo mà bình luận đức cư-xử của quan huyện, chính lấy phần-sự làm tôi em mà nhất công nghiệp và cung tụng ân đức ngài bấy lâu cai-trị xử này quan trên ưng ý dân đời yêu thương; khắp mấy tổng đũa gian-ác khắp nơi, người thiện lương mến đức.

Quan chủ-quận ta đây, ra giúp việc nhà nước hồi năm 1892, nay kể đã 27 thu đư công-cáng; bởi mới vào làm tổng ngồn hạng tư đầu được một năm, nhà nước thấy người nần-thiếp liền cho lên chức thông-ngôn hạng ba. Từ ấy lên chức lên liền, khi ở Thanh-hóa, lúc ở Đông-hới, ở Đê-dô Huế, ở Qui-nhơn. Nhiều phen ngài từng-chính trị kẻ cướp giặc, như năm 1894, bình mấy tỉnh Bắc, năm 1902 dẹp mọi Bình-dinh. Có lúc ngài lại đất lạng từng quan đi giám-đốc khắp 12 tỉnh miền ngoài.

Qua năm 1908, ngài xin về quê làm kỳ ta đây là quê-hương của ngài, làm việc tại tỉnh Bạch-gia bấy năm, kế đến lại Saigon đầu được năm năm, thì đạo Tri-huyện nhĩ hạng ứng mồng 7 tháng giêng Langsa 1916. Đoàn ra ngồi chủ-quận Cầu-kê; hôm 14 Juillet rồi đây ngài lên chức Tri-huyện nhứt hạng, nên ngày nay anh em chúng ta rất tiếc chia vui với ngài.

Kể so cũng rõ rằng quan chủ-quận mình công lao rất giầy, bởi vậy ngài được đặc Hoàng-đế Annam ban kim-tiền kim-khánh, và nhà-nước Langsa thưởng medaille danh-vương hai cái hạng nhĩ hạng nhứt đứ đếu.

Thiệt quan chủ-quận rất nên có phước, Có phước cũng phải, vì chẳng những ngài là kẻ theo giặc-giặc miền ngoài, hay là bắt ăn cướp ở Cầu-kê rất đáng mặt anh hùng, mà lại ngài là trang quân-tử, không hay lập thể thông kiêu cao, biết ai hiên-lương thì gán gùi chửi bới. Ở nơi bề dưới rất xứng mặt phu mẫu chi dân. Quanh năm lo bừa sự nhơn-đức khắp miêng.

Thiệt là:

Một ngày danh một thêm thom, Trước như vàng gem hoa đóm hội xoàng.

Bầm quan chủ-quận: ngài là người đã đi cùng nam cực bắc, từng trải cuộc đời; bởi phen tôi được hạnh phước mà nghe những câu chuyện vãng của ngài chẳng khác nào gần một bực lão-sư giầy biểu những điều hơn sự thiệt, khuyên lơn từ cuộc phải đến lành, gần được nghĩ chắc hẳn gần mười lần bực. Trong sách Tây cổ câu rằng: « Les personnes qui se ras-

semblent sont celles qui se ressemblent mentalement. C'est parce qu'elles trouvent un plaisir dans cette ressemblance qu'elles recherchent toutes occasions de se réunir. Nghĩa là những kẻ hay hiệp bè hiệp bạn với nhau, là vì sự ham muốn, ý từ tính tình giống nhau. Cho nên khi nào có dịp là tìm kiếm nhau hội hiệp lại với nhau. Bởi vậy phần nhiều những người dự tiệc này là người thương mến tánh nết của ngài nên đến đây chúc cho ngài:

Công-danh duyên một thêm dài, Tuổi cao sức khoẻ lộc đời trăm năm.

Vui thay! Mừng thay! Đẹp đẽ thay!

Luôn điệp, chúng ta nên hề nhau chúc cho nhà nước Đại-pháp cai-trị xứ mình tốt đẹp! Chúc cho cõi Việt-Nam yên ổn.

Ông Đặng-vân-Chiêu dứt lời thì đến người tuổi tác trọng hơn. Nên cũng đứng dậy xướng tụng mấy lời như sau đây:

Các ông, Nay nhơn dịp Phạm-đại-Nhơn là quan chủ-quận tại qui-quận đây, ngài mới được vinh thăng nhứt hạng Tri-huyện, Nên ngài cụ trên thành sạng mà mời những thân-bình quyền-hữu của ngài là chư-qui-ông, đến đây mà hoan lạc với ngài.

Ngài lại chẳng quên tình cũ-cơ là những kẻ ở xa xôi như tôi với bạn đồng-nghiệp của tôi là ông Nguyễn-kim-Bình, Chủ-bút Công-luân-báo đây, nên ngài đã an cần gửi thơ mà cho anh em tôi hay; bởi vậy cho nên anh em tôi đâu mặc công việc buộc ràng, đâu cho đường sá xa xôi cách trở thế nào, cũng phải buồn bã xuống đây, trước là mừng bạn vinh thăng, sau là cho biết cái mỹ tục thành phong của qui-quận mà anh em chúng tôi đã từng nghe thiên-hạ ngợi khen từ bấy lâu nay như lời quán sứ.

Mà thiệt quả như vậy đó chúc. Vì từ anh em chúng tôi ở dưới thì vừa được chọn lên bề cho đến bây giờ, thì tôi đã tự xem phong-cảnh nhơn-vật nơi qui-quận đây, thiệt là chỗ điền phi địa quảng,

thảo mạo, mộc sum, nhơn vật thanh kỳ, nhơn cư trú mật; tuy chưa dám gọi là thiên địa quốc mật đầu, nhưng mà so bề thiên-tế lý-tài về tương lai thì tôi tưởng rằng cuộc mong ắt mau thành vượng.

Bởi vậy mà các ông lại may mắn mà được một ông chủ-quận là Phạm-đại-Nhơn đây, hiện nhậm tại quận này, thì tưởng cái tiền-đổ của dân-vật xứ này, sẽ được gọi nhân đức hũa của ngài mà càng ngày càng hưng vượng.

Vả quan huyện là một ông quan nắn công liêm công, khiêm hòa chánh trực, siêng lo việc nước, sẵn chí giúp dân, cho nên Chánh-phủ mới xét công Ngài mà ra thăng phẩm trật. Ấy mới đáng công, ấỵ mới về vang cho phần rủa may nơi đũa đóm công danh, rất nên nhơn hạnh.

Tôi lại nghĩ rằng: Thân thể phát phu, thọ chi phụ mẫu, bất cảm hỷ thưng, hiếu chi thi giã; lập thân hành đức, đương danh u hựu thế, dĩ hiển phụ mẫu, biểu chi hung giã.

Nay quan huyện thân danh đã thành lập lại thêm phần nước đời dào; thì chẳng những là trợ đạo làm người, mà đạo làm tôi lại càng thêm vinh diệu.

Bầm quan huyện, Tôi rất thâm cảm thành tình của ngài hạ cố, nên tôi mới được xuống đây mà dự cái tiệc vinh thăng của ngài rất nên trong thế này, thiệt tôi chẳng biết lấy lời chi cho xứng đáng mà đáp ta on ngài. Tôi chỉ lấy tình cũ-cơ, xin ngài hãy năm chục ba chữ THANH, THỊN, CÁN, mà trao đổi cái thiện chánh, làm làm sao cho lợi nước an dân; cho được dân trong qui-quận đều xướng tụng ngài là vạn gia sảng phật; ấỵ là cái tỏ nguyện của tôi đó.

Các ông, vậy thì trước khi chúng ta cất chén rượu này, tôi xin các ông hãy hiệp ý cùng tôi mà chúc cho Chánh-phủ Đại-Pháp vinh hưởng thái bình, và chúc cho quan huyện Phạm-đại-Nhơn:

Bình hoàng sơn xao nhơn lai vững; Đường danh phật phổ lược chơn êm.

Ông Nguyễn-chánh-Sát vừa dứt lời thì ông Nguyễn-kim-Bình, Tổng-lý Công-luân-Báo cũng đọc mấy lời như này:

Qui ông.

Cũng như tiệc này đây, tôi đã đăng may mắn đến công lạc công quan huyện tại Cầu-kê và đã cung tưng ngài trong tiền báo số 241 ngày 1er Aout 1919, nhưng tình cờ-khỏi, nghĩa thăm giao, tôi với ngài đều cung tưng thế nào cũng chưa gọi là thấu tình tri ngộ.

Chư qui ông cũng chẳng biết, trong đường hoàn lộ từ xưa đến nay, chắc có lẽ cả nhiều người có, chứ ơn rộng đức dày như ngài, đáng mấy ai. Cho nên từ khi ngài thiên nhiệm quận Cầu-kê này đến nay, dân chúng cũng đã nhuần gội gió xuân mà an-cư lạc nghiệp, tuy chưa dám gọi quận ngài đã gia về hệ hệ, chứ quản trượng cướp còn-đó đã khiếp kỳ oai, hoai kỳ chánh.

Nay ngài đang vinh thắng Tri-Huyện nhất hàng, tuy chưa phải chỉ nam nhi, chứ bề hoàn từ đây bước rộng đường dài đã sẵn dành trước mắt.

Vậy tôi xin trước đồng đố qui ông, tái tặng ngài một bài thơ quào-âm như sau này.

Hàng nhất mắng ngài chức mới thăng, Ông trên nhũn gối rất công bằng; Chăm quyền dân chúng lòng vui đẹp, Giở mực thanh cần đặng tưởng bằng. Trẻ mến già yêu vì đức họ, Tuổi cao lộc cả bởi tài năng, Từ đây cầm bạt đầu vui thú, Còn ước cho nhau chữ xích-thằng.

Ông Nguyễn-kim-Dinh dứt lời thì ông Bạch-vân-Thám cũng đứng dậy tỏ lời khen tặng quan Huyện và cũng đứng đấp tay lưng luôn ông Nguyễn-vân-Yên là Phó-tổng số tại và ông Trương-vân-Sô là cựu Hội-đồng.

Khi mang tiệc rồi, thì nhạc ngũ âm trời giáng, rồi đó ông thì ngâm thì ông thì vịnh phú, ông thì ngâm Kiều, chủ khách vui vậy, qua đến 12 giờ khuya mới phân nhau đi nghỉ.

Sáng ra bữa 16, lời 7 giờ sớm mai, tôi Cantho vừa đến; có quan Đốc-phủ Sĩ Nguyễn-vân-Vinh, trưởng thị Ngự-đăng bấy tính; mấy thầy tăng sư tại tỉnh Cantho; ông Võ-hữu-Đề Hội-trưởng Nông-nghiệp tương-tê hội Cantho và ông

Phạm-kỳ-Xương, Chủ-bút ở An-hà nhưht báo v cũng để hướ xuống tại Trấn mà dự tiệc mừng với quan huyện.

Ôi! Lúc ấy, nào là tình sơ-ngộ, nào là nghĩa cố-giao; chuyện vãng không nhảm, lại bật mà đồng-hố đã gò 11 giờ, kể nhập tiệc trưa. Khi dùng đến rượu sâm-banh thì quan huyện Phạm-chánh-Lý cũng đứng dậy đưa ly rượu lên mà tỏ lời tạ ơn quan Đốc-phủ-Vinh và mấy thầy có lòng có cấp đến Ngài. Quan Đốc-phủ-Vinh cũng thay mặt cho mấy thầy dùng lời trân trọng mà đáp tạ.

Qua đến 1 giờ chiều mới mang tiệc. Nghi ngại gầy lạt, lại bắt đồng-hố đã gò 3 giờ. Tôi Mytho vừa qua; ai này đều đặc nhau xuống tại bên tàu mà đưa quan Đốc-phủ-Vinh với mấy thầy trở về Cantho.

Con máy vị chủ-bút thì ở tại đó, sáng ra bữa sau mới có tàu mà trở về Saigon.

Việt-Nam tân bộ luận

Đứng ngó chôn tạnh tranh, chợt đến nước càng đau vì chúng-tộc.

Ngồi chờ lưng đếm tuổi, găm lại mình thêm hổ phồn mây-râu.

Từ ngày quốc-dân ta dựng, gọi nhữn ời Đại-Pháp bảo-hộ những nay, lần tính theo lịch-sử, kể đã gần 60 năm (1862-1919) thì quốc-dân ta lẽ phải tiếm-nhiệm Âu-hóa nhiều, vì Đại-Pháp là một nước đứng mực văn-minh bên Âu-vực, đến đây giáo-hóa ta, trong việc khai dân-trí, quảng dân-tài là cái mục-dịch cần nhất của Mẫu-hang toan cho quốc-dân ta noi đó mà gây dựng cuộc lý-tải, mở mang đàng kinh-tế, mở hầu dân đặng an cư lạc-nghiệp, nước đặng phú-thú về vang; thì chẳng luận dùng công người báo-hộ đã hoải ra làm-lúc.

Hệ vị dân mà quốc-dân ta không tra làm theo đều thấy ta truyền-bá, cho rên trời đã bấy lâu mà đều hủ-lũu bấy có; đeo, chỗ thấy nghe chưa mấy rộng. Và lại hiện nay quan Toàn-quyền A. Sarraut là tay kinh-tế lão-thành, dòm thấy các

đều yếu hai cửa quốc-dân ta trong đàng tân-hóa, cho nên người mới thiết lập «Thương-đặng đại-học-hiếu» là để ý mở thêm trình-độ cho con, dân Việt-Nam ta và những chức Thực-Dân rất nầu của người là xán mắt kinh Tháp-Mười, làm cho đồng nầy buổi kia làm chỗ con phải hoang-vũ mà ngày tương-lai sẽ trở nên một cảnh-tượng đẹp đẽ, khỏi phải thùy-tụ nhưng hai như bấy chầy. Và người cũng cố sức tân-cán mong điều-đắc dân ta vào nề thương-trường đàng công-nghệ, nghệ-hân nông nghiệp bồng cò tan-sắc mà vào-đồng vậy vằng mà văn-hội chất-là nguồn lợi lâu nay đã chảy ra ngoài-quốc cuốn cuộn như nước Cờ-ang-giang, không hề ngăn lại đặng.

Mà quốc-dân ta cũng cứ lo-ai-lạt o-ê, chưa chịu chung-cùng nhau đồng-tâm công-biêu mà giữ giữ mỗi lợi chung của nhau. Có phải là trình-độ quốc-dân ta chưa đặng đứng mực mà toan vậy-vàng văn-động; vì như một gánh ki mà rất nặng mà muốn ép một người yếu sức gánh có nổi chăng? Chắc là không nổi! Vì, trên đời chẳng ai làm được những việc trên cái sức của họ! Mà nếu quốc-dân ta muốn cho trình-độ mình đặng cao lên thì chẳng chỉ hay hơn là gặp người đặng học-hỏi cho phổ-thông, các nghiệp-nghề cho chuyên-môn, vì trong nẻo tân-hóa thì quốc-dân ta còn 3 đều 1. 1 là học-thuật chưa tinh-thuần; 2 là nhơn-tâm còn lý-tảng chưa đoan-thiết; 3 là quốc-dân hạ đẳng si hoang mà bạc với nghiệp công-thương; 4 là Thương-mại, kỹ-nệ-hệ còn rất thô-thở, không sao vậy-vàng trở-day nguồn lợi đặng; 5 là tân-hóa tuy gọi nhữn chưa thâm-thứ mà cái cụ-hóa rất lếch đã đôi tệ hủ-bại rồi. Ngày nay mà quốc-dân ta muốn chóng vào đàng tân-bộ thì phải chăm lo chà-cớt những công-nam đều 1 để kể trên đây đặng trở nên trọn lành trọn tốt, ác có ngày kia sẽ thiết quốc-dân ta nường thầy Đại-Pháp mà chứng mà nơi chốn vô-đái. Thế thì quốc-dân ta:

1 là phải đổi-mại học-thuật, các khoa đều đặng chuyên-n-ôn, rồi đem số-học minh ra mà thi thố, hoặc là nơi đàng nông-tư nông công-nghệ đều phải để lòng

nghe-nhĩu cho tốt chơn-lý, cốt-lý sự, thiết-hành làm gốc. Và trong các khoa học cốt coi khoa nào là sang, khoa nào là bần, mường là rãng học cho đặng tinh-thuần đàng lý để mà giúp nhau trong trang trang-lạnh.

(Sau sẽ tiếp)

Trà-ôn nhơn-vật

Tự bấy lâu nay tôi cũng thường đi lực tính, qua lại xứ Trà-ôn vẫn cũng nhiều phen; song bắt quả đấm người tâu mà ngó lên vậy thôi, chứ không có dịp lịa tở cho biết phong tục và nhơn vật thế nào.

Nay nhơn cuộc lễ khánh lễ vinh thăng của quan huyện Phạm-chánh-Lý, tôi xuống ở chơi trong đôi ba ngày; nhờ đó mà tôi mới biết được nhơn vật xứ Trà-ôn.

Trưởng cũng nên biên hệt ra đây cho lược-chọn chừ ông nhơn khản.

Vả Trà-ôn là một chỗ điền địa phi nhiều; dân cư trú mật, chợ búa buôn bán đặng đão, ghe thuyền-hộ lui tới cũng thường, mà nhứt là chài ăn lúa. Hai bên bờ sông, trước thì vườn sau thì ruộng, nhà cửa thiên hạ ở liền nhau, bề sanh nhai rất nên thanh vượng; chợ chi mà những trang phú-hộ hào-gia trong bần xứ hiệp nhau mà lập một sở nhà máy cho lợm, gom hết lúa, miệt Hấp-giang đặng về đó mà xay, rồi chụm mới bán gạo cho mấy hãng đại-thương Lang-sô ở Saigon thì coi mới lợi to tác này nói sao cho xiết.

Tại đó cũng có nhữn trang trí-thức; như ông Huỳnh-phong-Lưu là cai-tổng số tại; tánh tình thuần hậu, ăn nôi khiêm cung; ông Hội-đồng Nguyễn-n-ợc-Cần và ông hương-chủ Nguyễn-n-ợc-Châu là hai anh em ruột, tánh tình nhơn cũ chí ôn hòa, lại hay hào khách; ông trí nhất đó là anh rể của hai ông sau, bà anh em ở bà tòa nhà ngồi liền nhau, phía trong chợ Trà-ôn một đôi, cả ba ông đều có học Tây, trên thiệp dưới hào, thiếp rõ ràng là nan huynh nan đệ.

Ông Trương-vân-Sô là cựu hội-đồng, cũng là phú-hộ-hầu, tánh trầm tĩnh, hay quyết đoán, lại ra đặng luận việc đời, thấy nghĩa vui làm, những kẻ nghèo nàn mà rũi qua đời, ông hay xuất tiền nhà mà mua quan-tài mà cho đặng về chôn cất.

Lại còn hai anh em ông Nguyễn-vân-Ô và ông Nguyễn-vân-Yên: ông trước là anh, hiện đặng làm Phó-đồng Địch-an (Chánh) sanh tính thành thiệt, hữu trường chí chí phụng; còn ông sau là em, hiện đặng làm Phó-thập tại Trà-ôn; học Tây khá, tánh tình nhơn nhã, cung thân ôn lương; nội xứ Trà-ôn, chỉ có ông nầy là giàu hơn hết. Tuy vậy mà ông chẳng kiêu-chàng lãn, tánh ưa làm phước làm đặng, ông có sắm đồ chầu chầu; có treo đường, nếu ai mà yếu được những kẻ rũi rồ, hoặc bị té sông, hoặc bị chim ghe, hề cứu được một người thì ông thường cho 5 đồng bạc. Nghe nói ông còn đờng tính cất một nhà Báo-sĩng tại chợ Trà-ôn mà cứu giúp cho những kẻ nghèo nàn trong cơn sanh đẽ.

Ấy là một đấng đại hữu-ích cho nhơn-quần, mà cũng là một đấng đại ăm-đức cho con cháu ông về sau an hưởng phước ăm đời đời, không có thể không dứt đó.

Tôi nghĩ vì thấy việc phải mà bổ qua, thì e không kịp nêu tên; nếu phải lược thuật rõ ràng cho lược chần chừ, phú-hộ hào-gia, xin hãy nói lấy gương lành mà giúp ích cho nhơn-quần xã-hội.

Bá-Nghiêm

Ai muốn mua phở?

Có 4 căng phở lâu và 28 căng phở trệt, công hết là 32 căng ở tại chợ Thủ-Đức; có người ta ở đều hết, chẳng hề có căng nào bỏ không. Nay chủ phở ấy muốn bán. Chư quân-tử ông nào muốn mua xin đến thị quán Nông-Co-Min-Đam mà thương nghị.

VEILLE EAU-DE-VIE DEJEAN

là một thứ rượu rất có danh tiếng hơn bốn chục năm nay.

Tiệc rượu mừng

Hôm chiều thứ 7 tuần rồi, mấy ông của Hội-Thương-ngôn (các phòng Trưng tại Saigon đều hiệp nhau mà đơn một tiệc rượu rất trọng thể tại nhà hội Khuyển-ngôn mà mừng cho ban đồng-nghiệp là ông Hội-đồng Nguyễn-vân-Đuyem mới đặng hưởng thọ ngũ đàng bửu tinh. (Vị Ngài hiện đặng làm Thông-ngôn giúp việc tại phòng quan Trưng-sô A. Foray).

Còn bên Báo-giới thì có các ông: Nguyễn-vân-Cửu, Nguyễn-phủ-Khai, Nguyễn-tử-Thức, Lê hoàng-Ming, Hồ-vân-Lang và Nguyễn-chánh-Sát cũng đều dự tiệc.

Lúc vừa cử bửu thì có M. Lúa là Thông-ngôn tại phòng quan Trưng-sô Crémazy là người tuổi tác, bước ra thay mặt cho các anh em mà xướng đọc một bài tỏ ý chúc mừng cho ông Nguyễn-vân-Đuyem rất nên toạ nhả.

M. Lúa dứt lời thì ông Đuyem cũng đứng tiếng ồn hòa mà tỏ lòng đáp tạ. Ai này đều về tay khen ngợi cả hai ông.

Cũng là một tiệc rượu mừng

Hôm chiều thứ ba tuần rồi đây, các ông Hội-viên Hội-Thương-mại Saigon là ông: Trương-vân-Ngân, Trần-quang-Nghiêm, Nguyễn-vân-Đình, Michel Tho, Huỳnh-vân-Nhung, Trương-vân-Bến, Nguyễn-thê-Ngọc, Nguyễn-hữu-Sanh và Nguyễn-vân-Tăng. Còn bên Báo-giới thì có ông: Nguyễn-th-Thức và ông Nguyễn-chánh-Sát, hiệp nhau đặt một tiệc tại nhà hàng Rotonde mà đãi hai vợ chồng ông quan hai phó-thủ Nguyễn-vân-Xuân.

Những người được mời dự tiệc này là: Bà Charon, mẹ vợ ông quan hai Xuân; bà Nguyễn-th-Thủ, cô ruột của ngài; bà Suzette là phu-nhơn của ngài; ông Nguyễn-vân-Cửu là Nghiêm-đường của ngài; ông Charles Scognamiglio là anh vợ của ngài và ngài.

Nguyễn ông Nguyễn-vân-Xuân này là con trai của ông Nguyễn-vân-Cửu, Tổng-ly Nam-trung nhứt-báo, Quận-ly-Lục-tinh

tán-vấn. Thiết là 1 đáng trọng mình đĩnh ngộ, học thức quá nhân, lúc mới 13 tuổi đã lìa cha mẹ xa quê-hương sang Đại-Pháp mà học gần trời mười năm, lại học tại trường Công-khoảng cấp cơ-viên thiết-nghiệp chur nghệ, thưng đấng học-hiệu (Ecole Polytechnique). Trường này là một trường nhứt hơn hết bên Đại-Pháp; người Annam sang Tây du học thuở nay cũng nhiều, mà chỉ có một mình ông quan hai Nguyễn-vân-Xuân này vào được trường ấy học nổi mà thôi. Những học trò xuất thân nơi trường ấy thì chẳng những là văn-chương bát toán đã hoàn toàn mà thôi đâu, đâu cho tài nghệ chi cũng giỏi, máy móc chi cũng thông. Nên khi ngài học đã thành tài rồi thì ra lãnh chức quan một; giúp Mẫu-quốc chỉnh phục A-lo-mã trong mấy năm trời công lao huyết chiến mà nhứt là tại trận Verdun rất nên ghi gớm; mà ngài rất có đóm lược anh-hùng, nên mới có 28 tuổi mà được nhẩy lên chức quan hai, vì đánh giặc có công, nên được thưởng Thập-tự chiến-bái quí trong. Ngài lại cưới vợ dăm.

Nay giặc Âu-châu đã bại, quân A-lo-mãn thua thủ quí hàng, nên hai ông bà đằm nhau trở lại có bang mà viêng thắm nghiêm-đương cùng bà con thân thích.

Thiết ông qua hai phó-thủ Nguyễn-vân-Xuân này, tuổi tuy còn nhỏ mà khi vô hiên ngan, mặc sắc phục vào, diện mạo khôi ngô, oai phồn lẫm liệt, lại cưới được một vị phu-nhân là đờn-bà Langsa, hình dung yêu diệu, cốt cách phương phi; thiết rõ ràng là chồng qui vợ xinh, rất xứng đôi vừa lứa! Còn bà nhạc-mẫu của Ngài cũng là một người đờn-bà hiền đức, cứ chỉ trang hoàng, lời ăn giọng nói rất nên phong nhã.

Còn các ông đã kể trên đây, thiết tiệc mà đãi ngài, là tỏ ý mừng cho ngài là bực đờn-bang, nay được y cảm hồi hương, rất về vang cho con nhà Nam-Việt.

Vậy nay báo-báo chúng tôi cũng mừng cho ông Nguyễn-vân-Cĩa, nay được đầu qui con hiên, rất đẹp mặt một nầy cho phận lã cha mẹ.

Nông-Cơ Min-Đam.

Minh tạ lương y

Tân-châu, le 25 Juillet 1919.

Kính thăm ông chủ Nhi-thiên-Đường choặng miêng trường tân phát. Năm ngoái tôi có gửi mua ba hộp thuốc Phụ khoa kim phụng hườn của ông. Nhờ ông có lòng sốt sắng gửi mau mau lại cho tôi. Tôi lại đặt thuốc ra cho vợ tôi nó uống thiết ít ngày thấy quả là diệu-đăng, công hiệu vô cùng lấy làm khá quá.

Nhờ nó uống có 3 hộp thuốc đó mà ngày nay đa thị nở nang, ăn ngủ ngon lại có thai được 6 tháng rồi, nên tôi vội vàng viết thư tạ ơn ông; sau đây tôi xin ông làm ơn gửi cho tôi mua 3 ve thanh-tạng-hườn (thuốc xổ) gửi contre-rem-boursement, rất cảm ơn ông.

Nay kính
Adresse : TRƯƠNG-THÂN-CẤM
Biệt Tạng An-phước, làng
Thượng-thới.
Tân-châu.

AI MUỐN HỌC ?

Có một bà Đám còn tơ, có bằng cấp, dạy tiếng Langsa, dạy hát và dạy đờn.

Xin hãy do nơi nhà Mme Bar-dou 80-bis, rue Eryaud des Ver-gnes mà thương nghị

GIA-ĐÌNH GIÁO DỤC

(Tiếp theo)

Thoãn lại phần trách nhiệm mình thì phận lã cha-anh, hẳn-phải khuyên nhủ kẻ tử-đệ mình cho thông lẽ-nghĩa, liêm-sĩ. Biết văn giữ lễ-ngiht khi ở nhà và lúc ra đường cũng phải gìn giữ lấy lễ nghi cho ven-vẻ. Hằng thấy có nhiều nhà, sự giáo-dục kẻ tử-đệ trong nhà rất

là sơ-lược, cho đến đôi chúng nó muốn làm đến chi tự-ý, đâu cho sa đến cuộc gì mà ngày sau lớn lên phải lại cho thân hoặc danh giá nó, mà cũng chẳng ngần-cám để cho chúng nó tự tung tự tác, cho đến vô sở bất vi. Chẳng ấy rồi đâu ta có ngân lời khéo, muốn chước hay cũng khó mà ràng be đó vậy.

Như gần đây có một gương nhà kia con cái cũng đông, ba trai ba gái. Gia-tư gấm cũng thường thường học trưong; ông là người có học nho khá-khá, bà là người lanh-lợi hời-buổi, cả ba trai đều có lãnh chức phận chôn thôn-hương, kể đờ người anh cả lại đặng lãnh lộc-quan chức phận nho-nhỏ. Lúc người con trai út còn bé thì ông-bà quá đỗi trung-tiêu, mọi việc đều như kỳ sở dục; cho nên hẳn lại lừng lẫy lên, trở mới tự đác, nhiều khi đời đáp với cha và anh-cả thì mắt cở thối con-em. Mà ông vi cứng nên hời-lập đi, anh cả thấy cha vậy cũng chiếu theo.

Lúc cậu út này còn tơ, anh-cả dăm khoe với người rằng : « Thằng em tôi biết muốn vợ, nó rước gái rằm rằm. » Người cha lại nhiều khi nói chuyện với người ngoài hay khoe mĩ con là thông minh ít ai bì kịp. Vì vậy mà cậu út làm nhiều điều phi-lý, cho đến đời có khi muốn cưỡng dâm vợ người, ông phải bán ruộng chịu tốn hao mới khỏi. Ông lại hàng khén cậu út rằng : « Ngó gia chi thiên-ly-cu » Lại khen cậu thứ là « Trương Phi tài thế » vì hay uống rượu say sưa, chơnơn mấy năm sau đây cậu út có-bạc thua cầm vườn ruộng, bán trâu nhà lại còn một thẹo đất hương-hỏa là của để phụng-tư ông-bà mà cậu cũng ép anh cả, trong cơn ông giận tức hời, biểu phụ chia cho cậu ta bán, bằng không thì át sanh đăm chém. Anh cả vì muốn báo-toán tánh mạng nên óm lòng chịu vậy. Còn cậu thứ ngày tôi kể đờ chôn tủy-hương, vai thì chớ, hề buồn thì lại chưởi mắng ông bà và anh cả lại đập đồ đạc cho đến hết-say mới chịu ngừng tay. Xem gương này có phải là lỗi tại nơi hàng phụ-huynh chăng ?

Cho nên phận lã phụ-huynh phải để lòng cầu-thức kẻ làm tử-đệ chãm-nom vào đàng giáo-dục mà nên người trong-thiện, biết trọng nghĩa cha con anh em, biết trọn gin nhơn-chách !

Cao-hải-Đế, Phú-son (Caibê)

Ai muốn mua vườn ?

Có một số vườn Cao-sủ, trồng được 10.900 cây đã một năm rồi, trồng nanh sủ (en quinoince) cách nhau 6 thước Langsa. Đất ấy có bộ chắc chắn rồi là 33 mẫu, 24 cao, 54 thước.

Lại thêm một số đất đồng để cho bò ăn, cũng có bộ chắc chắn rồi là 20 mẫu, 17 cao, 76 thước.

Trong số đất ấy có nhà ở rộng rãi, lại có một giếng nhà để chứa phần nước hồ và để xe (hết thấy lợp bằng tranh).

Chủ vườn ấy định bán trọn hết mấy số nói trên đây giá là 5000 g. Ai muốn mua xin đến do nơi Báo-quán Nông-Cơ Min-Đam mà thương nghị.



Trà này trị bịnh cảm hay lảm, tiệm Nhi-Thiên-Đường có bán.

TIỂU THUYẾT

Trước-giã : HỒ-BIỆU-CHÁNH

AI LÀM ĐƯỢC

(Tiếp theo)

Có Phú đá khay-trầu rượu sắp dưới đất rồi đây mới vô vách không thêm nói tiếng chi hết. Bạch-Tuyệt thấy vậy lorum khay trầu rượu để trên bàn thờ mẹ rồi vợ chồng và lay và khóc.

Vợ chồng Chi-Đại đác nhau trở về nói chuyện cho ông ngoại nghe. Khiếu-Nhân cười mà nói rằng : « Vợ chồng cháu làm như vậy cũng đủ rồi. Còn vợ chồng quan Phú đầu tư trong đầu ghét cũng chẳng can chi mà sơ.

Sáng bữa sau Khiếu-Nhân đác Chi-Đại lại tiệm Lâm-liên-Thành, tính định trong năm ngày nữa Chi-Đại sẽ ngồi tù mà đi. Khiếu-Nhân lên đem một muôn đồng bạc

Nước màu nhuộm TÓC VÀ MÀU

Một cách mau lạ hiệu RICHARDS

Nước màu này tốt nhất, chảm một chút thì thấy tóc rầu dời ra màu Đen-lọt. — Đỏ sậm. — Vàng là đen huyền



Theo mình muốn. Mà màu nhuộm cũng như là tự-nhiên. Hề dùng thì thấy hiệu nghiệm, đã đều tốt mà chẳng bị phai lợt. Dùng nước màu này rất tiện, không mực tóe, mà làm cho tóc mềm, mượt và không rụng được.

Gởi cho hàng một cái mùng da 4 quan tiền tây thì hàng sẽ gỏ nước màu cho.

HÀNG A SEGUIN
Rue de Moulis

Món bài số 153 tại BURDEAUX có trữ bán

mà giao cho Lâm-liên-Thành và dặn đứng cho Chi-Đại hay việc bưng hiệp cải vụ.

Bạch-tuyệt tuy đàn lòng chịu ở lại nhà với ông ngoại song buồn bực lung lảm nghe nói Chi-Đại gần đi thì ăn ngủ không đàng. Chi-Đại cố chế làm ăn như vậy thì rất vừa lòng, nhưng mà thấy vợ buồn rầu cũng không song thương thì thương chớ cũng không tỏ cho vợ biết sợ nang quyền lượn.

16. — TÁI ĐÁO SAIGON

Chuyện Chi-Đại ngồi tù qua Ân-đô Dương coi muốn người viết ngọc điệp còn dài. Đây nói về Bạch-Tuyệt từ khi chồng đi rồi thì càng ngày càng buồn bực lảm, ăn ngủ không được, một là sợ phong vô bất kỳ, hai là rầu chổng cực khổ. Khiếu-Nhân đóm thấy cháu buồn rầu bèn kiếm tiền khuyên đỡ đủ cách. Bạch-Tuyệt sợ

mịch, bưng ông nên trước mặt thì đã

dạn vui, còn sau lưng thì cứ chầu mây chặc lười.

Bạch-Tuyệt ở với ông ngoại được một tháng buồn bực hoai tình thế chịu không nổi. Chị ta nghĩ tới thân chồng cực khổ chừng nào thì sa nước mắt chừng này, hời vậy nên không có lòng nào an hưởng thanh nhàn. Chị ta thêm nghĩ rằng nếu chồng mình chưa được song sướng thì thân thì mình chẳng nên sung sướng. Tới bữa kia chị ta thấy ông Sen thì khác mà nói rằng : « Tôi coi ông tôi càng ngày càng già yếu, phận tôi là gái có chồng khổ bề trọn đạo với ông tôi được. Tôi ngó quanh quất thì sở cậy có một mình ông mà thôi. Vậy tôi xin ông nghĩ bụng mà tôi đợu ởi cứu-tuyên mà lo lãn cho ông tôi. Ông ông đầu ngân ngày vợ chồng tôi càng chẳng giảm quen. »

Ông Sen nghe mỹ lời lạ tai nên hời rằng : cháu nói cái chi là vậy? Nay cháu về ở đây mà còn lo sợ nỗi gì? Bạch-Tuyệt không trả lời, lại day mặt vào vách mà khóc.

Ai muốn về hình

Ai muốn về hình cho thiết khéo, thiết giông, xin đem hình đến vườn tiệm họa-chợn-dương của M. Nguyễn-Đức-Nhuân; thì tất sẽ được vui lòng đẹp mắt. Tiệm này được nhiều nhà sang trọng ngợi khen.

Thợ vẽ tiệm này đã có bằng cấp tốt nghiệp về nghệ vẽ và 3 cái bằng cấp của hội đầu xò Đông-dương ban khen. Quý vị muốn biết rõ, xin viết thư hỏi, tiệm này sẽ gửi cho một tờ cáo bạch có các nghệ thuật về vẽ và đề thuốc tất giá cả phải minh. Gửi thư, hình, hoặc mandat xin để báo theo như vậy:

M. Nguyễn-Đức-Nhuân
 № 28 Boulevard Paul Bert.
 SAIGON.

(Tiệm này trước khi có ở Giadinh và Boulevard Luro)

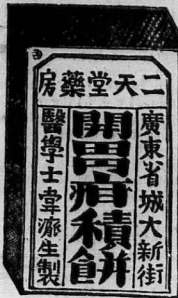
Xe hơi cho mượn

Kính cùng liệt vị đồng hay: nay tôi sắm một cái xe hơi OVERLAND 5 chỗ ngồi để cho mượn nếu chư quý vị có cần dùng đi chơi, hay là có việc chi, xin hãy tưởng tình giúp nhau làm việc. Xe có để sẵn tại đường d'Adran số 400 Saigon, ngang trước Tòa Tân-Đào, bất luận là giờ nào, chư quý vị muốn dùng xin đến đó thì có sẵn.

EDEN-CINÉMA

Tuần này rạp hát bóng Eden-Cinéma hát nhiều lớp lạ, hát tình những tuồng mới đã hay mà lại vui, thuở nay Nam-kỳ chưa hề có.

Liệt vị hãy đến xem chơi cho tiêu khiển.



Thuốc Cam-tích này tại tiệm NHÍ-THIÊN-ĐƯƠNG ở tại đường Canton số 88 Chợ-lớn có bán, hay làm; liệt vị có con mà bị bệnh Cam-tích cũng nên gửi đến đó mua về cho nó ăn thì thấy hiệu nghiệm liền.

GIÁ: Mỗi gói 10 bán... 0\$40
 Mỗi hộp 100 bán... 0 90

Cách vài ngày, Khiếu-Nhân đi đám cưới trong Trâm-Trạm. Bạch-Tuyệt ở nhà lên ông Sen lấy hết áo quần và 300\$00 rồi mượn ghe đi mát. Rạng ngày ông Sen thức giầy thấy mặt Bạch-Tuyệt thất kinh nên chạy tìm cùng đường hỏi thăm các rạch không ai gặp hết. Chẳng Khiếu-Nhân đi đám cưới về hay Bạch-Tuyệt trốn thì sống sót, lo sợ hết sức. Tuy Bạch-Tuyệt đã có trốn đi một lần rồi, song lần đầu đi ra có Chí-Đại, hôm sớm âm lạnh có nhau không can chi cho lắm. Chuyện này Bạch-Tuyệt đi một mình, lộ đó hiểm trở mưa gió không chừng, biết lấy ai che đỡ. Khiếu-Nhân nghĩ như vậy chừng nào thì lo rầu chừng này khi vậy mới biết ông Sen coi nhà đúng tuổi theo mà kim Bạch-Tuyệt.

Nói về Bạch-Tuyệt khi thoát thân khỏi nhà rồi thì lập đạt mượn ghe lên Bacliêu đang có ngôi tàu mà đi thẳng đến Saigon, quyết tình xông pha gió bụi dầy đập tuyết sương như chóng, chớ để chóng

khổ nào còn mình thanh nhàn thì chịu không được. Bạch-Tuyệt đi tàu lục tỉnh lên tới Cánh-thò, thấy một thầy trạc chừng 18 tuổi, da trắng, mũi sơn mặt đỏ Lũng-xách đủ lục soạn, có một đũa theo xách hoa-ly (valise) bước xuống tàu rồi đi thẳng về phòng hạng nhì. Sáng bữa sau tàu tới C. Âu-Đô. Thấy leo lên bon trên đứng hóng mát, một tay thì cầm ống đóm còn một tay thì cầm thuốc xì gà. Thấy ấy bõ ông đóm coi đủ bốn phía rồi dạy lại ngó thấy Bạch-Tuyệt bèn men lại gần mà hỏi rằng:

« Xin lời có cho tôi hỏi một đũa: Có là người ở đâu? »
 —Thưa tôi ở Sóc-trăng.
 —Có đi đâu một mình vậy?
 —Thưa tôi đi Saigon có chuyện.
 —Có bộ chưa có chồng hay sao mà đi có một mình vậy?
 Bạch-Tuyệt nghe hỏi đến đó thì biết con trầu này muốn gheo mình, nên cười thầm và đáp rằng:

—Tôi có chồng, mà chồng tôi không phải như thầy vậy đâu.
 —Vậy chớ như ai?
 —Thưa như mấy người nghiêm trang, ăn nói khiêm cung, đứng đi tế chỉnh cả.
 —Nếu vậy tôi đây chẳng là liên xáo xắt xọc lóm sao?
 —Thưa lời ấy tôi đâu dám nói.
 —Chẳng hay có cho tôi biết có tôi có chồng có là người ở đâu đặng tôi có tìm mà học.
 —Thưa chồng tôi là người ở Vũng-liêm.
 —Ừ! Vũng-Liêm là ai kia. Tôi đây ở tại chợ Vinh-long có nói tên có lẽ tôi biết.
 —Thưa chồng tôi là Phan-chí-Đại.
 —Cờ khổ hồng! tôi xin lời chi tôi không biết nên tôi lăm, xin chi chớ chấp. Tôi là con thầy Hội-dông đây. Anh ở nhà khi còn nhỏ thì lên ở tại nhà ông già tôi mà đi học hơn năm. Có lẽ khi anh có nói chuyện lại cho chi nghe chớ.

(Sau sẽ tiếp theo)

TIỆM MAY CỦA M^{me} HUYNH-CÔNG-PHŨ

92, Quai Belgique (Cầu-Ông-Lãnh) Saigon. — May quần áo Tây và Annam đã khéo. May mau và chắc. Đường kim mũi chỉ thật khéo — Có bán hàng Tàu nhượn. Tại Gò-vấp và Cao-lãnh thật tốt giá rẻ. Nhứt là: Nhung Hàng, Ren, Lụa, Lụa và các thứ hàng mỏng, tiệm tôi may khéo hơn hết, kiểu rất Huế-mỹ (mode très élégante).

Kính mời quý ông quý bà còn rảnh quá bước lại tiệm tôi may thử một lần thì rõ. Nay thỉnh.

Tiệm Tân-huê Vinh-phat của M. Nguyễn-hữu-Tân

136, đường Colonel Boutonnet Saigon. — Ngang ga xe lửa Mytho. Có may áo xiêm kiểu kim thời. Bán đồ hàng Tàu, gạo Bối-xào, đồ gia dụng và tạp hóa đủ thứ.

Nam-dông-Huông kháo sạng

38 26, 28 và 30, đường Amiral Courbet, Saigon. — Phòng vì sạch sẽ, tiếp đãi tử tế. Có bán đủ các thứ hàng Tàu. May xiêm áo Annam theo kiểu kim thời rất đẹp mà mau lại chắc.

Maison THAI-BINH — Epicerie — Soterie

137, Rue du Colonel Boutonnet Saigon. — Ngang ga xe lửa Mytho. Bán các thứ thuốc Tây. — Các thứ rượu Tây. — Ai chớ xa lữu nên tìm vào mà giải khát.

Tiệm may và hớt tóc hiệu Nam-Châu

104, Boulevard Bonnard Saigon. Hớt tóc M-lượng lớn, may đồ Annam và đồ Tây, đồ khèo, lại chắc, mà giá lại rẻ.

CASINO DE SAIGON

Nhà hát bóng Casino đứng bực nhứt trong cõi Đông-Dương, mới trún thay nhiều lớp lạ thường, đã hay lại thêm vui vẻ, hình Pathé-frères gửi lại.

Ông Léopold đã lập nhà hát tại Saigon 25 năm công cang, thầy thầy đều rõ chẳng công người máy không rung hình chổi tôi tưới xem tới màng n và không mỗi mắt Xin quý khách thử khi hông mắt đèn xem chơi tiêu khiển rất vui lòng, nhiều tích hay đẹp dạ qui ông. Sự mầu nhiệm xưa nay chưa từng thấy. Nội tuần này sắp tới có hát 1 thứ tuồng mới là LE COMTE DE MONTE CRISTO có nói nhiều lớp hay lắm.

CAO BẠCH

Kính trình quý vị đấng rồ: Nay tôi mới lập một tiệm tại đường Calmet môn bài số 85. Saicon, để sửa các thứ mớ: Như là: đồng hồ, xe máy, máy đánh chữ, máy may, máy hát, tủ sắt, v.v. v.v. Có khác các thứ con dấu đồng và mũ thung đủ kiểu, chạm mỹ thuật cầm thạch, v.v. v.v.

Rắn sắt và bán lễ đồ phụ tùng xe máy, essence, alcool à bruler và carbure, thứ nhứt là thứ manchons.

Quý vị ở xa muốn mua hay là sửa món gì xin viết thư cho tôi thì tôi sẽ gửi lại lập tức và tính giá thiệt rẻ (gửi cách lỉnh bỏa giao ngân, Contre Remboursement) quý vị muốn mua món chi ở Saigon hay là hỏi thăm việc chi thì tôi cũng sẵn lòng lo giúp. Xin Chư-tôn chiếu cố thì hết lòng cảm ơn.

PHAN-THÈ-KINH
 64 B^e Charner — Saigon

TRẠI THỢ MỘC HIỆU LƯC-LONG Trại Nghề Mộc-Lực-Long Ở tại chợ Lái-thiệu

Trại thợ mộc tôi sáng lập 46 hơn 5 năm ở phía sau phố chợ đường xe hơi Saigon-Thoua-mot, có đồng sáng đồ hàng 50 đôi mặt sẽ lên từ 1000 cho đến 2000, hệ soạn 0m00 cho đến 1000; bằng ăn chế kiểu từ linh long lăm, qui, (nhưng), bằng lăm chớ công 7, 8 trụ cho đến 12 trụ, và bằng so mặt đá, bằng tròn một cỡ này, chớng chạm tam lăm từ 1m55, có thể 5 trụ 4 góc chạm giầy lá tây, bằng ruyơ (table d'apréfici), bằng khếch (table de salon), bằng viết (bureau) bằng rữa mặt (table de toilette) bằng nguyệt, tủ áo tron, tủ áo kiểu từ thờ cần bàn lều thanh chớ kiểu về sơn thớ chớ óc chớ văng, ghế ngồi mặt tron, mặt trái đũa, mặt đũa, và có đủ thứ đồ tiện, những là chớng đũa, chớ, hộp, khay, kỷ văng mọt, văng hai, văng ba, văng tư, khi thấy đũa lăm bằng chớ danh mọt, chớ theo dõi kim thời tron bên, chớck chĩa và bán giá rẻ.

Còn phía trước phố chợ có dọn thêm một tiệm gành có bán đồ mủ ruyơ và đồ danh mọt trúa ăn thì tron đều có đủ.

Kính xin chư-tôn quý-khách hừa tiếp nhận đũa xù ghé lại tìm tòi mướn mua đồ lăm đũa hoặc là đặt mọt chớ chớng dọn tron nhà thì ợi sáng lũng mau mau lăm cho vớ ợ ợng.

NGUYỄN-LONG-THAO.
 chủ trại kính cáo.

Nhà trường của bà Le Guidec

Ở tại đường Amiral Page số 1
 Ngang hông Nhà-Thờ Nhà-Nước
 SAIGON

Bà Le Guidec kính rao cho trong Lục Châu hay, như vì nào có con nui muốn cho lên Saigon ăn học, thì bà rồ, sẵn lòng tiếp đãi, ăn nghỉ tại nhà trường của bà được hết.

Muốn học tại trường bà, thì bà sẽ lo dạy cho tới lớp thì bourse đặng về các trường Nhà-nước. Hoặc đi học các trường nào khác hay là trường của Nhà-nước rồi về nhà trường của bà ăn nghỉ cũng được. Bà sẽ sẵn sóc kèm thúc con trẻ lo lăm bài vở và học tập luôn. Chẳng hề để cho chúng nó ham chơi mà mất ngày giờ.

Bà tính giá rẻ.

LIM HONG BENG & C°

43, Quai de Belgique, 43
SAIGON



Thuộc điều hiệu "OLIVENTINA" này mỗi gói 30 điếu, mùi thơm hơn hiệu khác hút nó rất ngon và chẳng hề khô cổ, mà giá lại rẻ.

Có gởi bán nơi tiệm hàng xén, tiệm chà và cùng Lục-tinh và Nam-vang đều có trữ bán, chứ qui-vị có mua hãy nài như kiểu này mới là thuộc điều thượng hạng.



CÓ BÁN SI TẠI HÀNG
LIM HONG BENG & C°
SAIGON
SEULS DÉPOSITAIRES
POUR L'INDOCHINE ET LE CAMBODGE

PARFUMERIE-COIFFEUR-CHAPELLERIE
« Michel THO »
93, Rue Catinat - Saigon

Tiệm bán nón, dù, gậy cầm tay, đầu và xà bông thơm, phấn thoa mặt, vở, giấy lưng giá, ở đường Catinat số 93, ngay nhà in và bán sách của ông C. ANNEX ET FILS (Imprimerie Librairie Commerciale) có phòng hát lúc sạch sẽ, giá rẽ.
Lành in các thứ sổ, sách, cần dùng trong Làng Tăng, bán sách vở cho học trò, mực viết v.v. bán thơ, truyền đủ thứ, sửa máy may máy viết các hiệu.
Lục-châu quân-tử muốn mua món chi, tiệm tôi không có tôi cũng sẵn lòng mua đùm cho có mà gởi chẳng nề công.
Michel LÉ-VAN-THO.

TIỆM

Nguyễn-hữu-Sanh

91, Rue Catinat 91,
SAIGON

Có bán đủ thứ hàng Tàu, hàng Tây tốt lắm mà giá cũng rẻ.
Còn thợ may đóng làm, may đã khéo lại chắc, mà lại may cũng mau nữa.
Có bán các thứ nón Tây của người Bạc làm. Nón tốt giá nhe.

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đủ đồ phụ tùng
đường Laro món bài 99 và 101.
(Bà-t-hộ) Saigon
TRẦN-VĂN-HIỆP chủ tiệm

Kính công Lục-châu qui khách đờng rõ: Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là: Xe mai, xe hai bánh, xe ba bánh, xe kéo và cũng có bán các thứ xe cả sửa lại chắc chắn; có bán đến xe đồ kiêu, bánh xe cao-su bằng cây giá-ti-bôn thay chổi lái cao-su đắt để thay trong bánh, kiêu dòn tay, đồ bắt kê xe độc chiếc và xe song mũi bằng da tay may rất khéo và chắc, có bán yên ô-ô, chuông đạp hai tiếng, bình để thắp đèn khí dầu theo xe, son xe... và sửa xe.

Có xin qui khách có dịp đến Bà-t-hộ xin ghé lại tiệm tôi một khi trước coi công cuộc của tôi làm, sau có cần dùng món chi da thủa mua giúp (kể người), thì tôi rất cảm ơn. Vì chi chứ qui khách v.v. xa muốn gởi thư hỏi thăm món chi cũng giá cả thì sẵn lòng lâu đáp.

Còn tôi cũng có gởi bán những lá đèn xe, bánh cao-su giá-ti, đồ bắt kê da tay nỉ, tiệm Thái-Bình trước nhà giấy xe lửa Mỹ Saigon, tiệm Lục-tinh-lâu số 84 đường d'Espagne.

TRẦN-VĂN-HIỆP cần khách

TIỆM-AN-PHONG

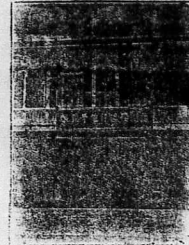
Bán hàng Tàu và hàng Bắc
TẠI CHỢ CAO-LÀNH

Kính lời trình cùng Lục-châu qui khách đờng rõ, Tiệm tôi có bán rộng hàng Tàu những lá văn xuấn lãnh nhiều cũng là hàng ta kêu là hàng vườn, nhuộm đen điếu láng thật tốt không hề trở, tôi chớ gì, vì chi bán tại Cao-lãnh tốt (giá rẻ) nên đồ nhuộm đen của tôi bớt cao chằm không tiết, đã nhuộm nhiều chằm rất kỹ càng giá rẽ hơn xứ khác, vì các xứ khác phải mua chằm tại xứ tôi giá mắc, nên không thể lợi kiếp hàng d của tôi, còn đồ hàng Bắc tôi cũng đủ thứ, tôi lãnh tại Mã nôi, như qui khách muốn mua vật chi dùng, xin gởi thư đến, tôi sẽ gởi lại liền, như v.v. nào muốn mua nhiều mà bán tôi tình giá thiệt nhe, như muốn hỏi giá trước tôi cũng trả lời liền, hàng tôi gởi contre-remboursement.

Trần-anh, Nguyễn-xuân-Trước.
Chủ tiệm

TRIỆU-CƯƠNG

MỘT TIỆM LỚN TẠI CHOLON, SỐ 188, ĐƯỜNG MARINS
Một tiệm mới tại Saigon số 3 đường Gallieni
TRÔNG RĂNG VÀ THAY CON MẮT



Kính lời cùng Lục-châu qui khách đờng rõ: Nguyễn tiệm tôi trông răng đầy đủ mười mấy năm rồi, có BẢNG CẤP TỐ NGHIỆP



QUAN LƯƠNG-Y LANGSA BANG THƯỜNG, cách làm rất khéo léo và chắc chắn, lại dùng đồ thượng hạng, chẳng hề đổi trả, vàng của tôi bình đầu mười năm cũng còn sáng láng như mới.

Nay tôi lập thêm một tiệm mới tại Saigon (15 Mars 1919) này (khỏi trường) số 3, Boulevard Gallieni, ngang ga xe lửa Saigon-Cholon (Đường trên) chợ mới Saigon, cũng có trông răng và bọc răng giả thật rẻ, cũng có bán các món khác thường dùng theo ý của

chứ qui-vị, mỗi mỗi các cuộc trong sự mua bán của tiệm tôi thời giá cả đều thiệt, rẽ hơn các nơi khác chẳng sai. Vậy tôi kính mời chứ qui-vị hãy thử, bước đến tiệm tôi, tôi hết lòng trọng đãi. Chỉ như chứ qui-khách ở trong Lục-châu có cần dùng món chi, xin chịu phiền viết thư cho tôi hay, tôi sẵn lòng gửi cách CON TIRE REMBOURSEMENT.

TRIỆU-CƯƠNG

QUYNH-MY

NGUYỄN-NGOC-CU°
Số 20 đường Amiral-Courbet
(CHỢ BẾN THÀNH MỚI SAIGON)

Gạo, than, nước mắm, lạt, cật, trà-hột, trà-lâu, thuốc bổ cũng các vật dùng khác.

Nước mắm Phú-quốc ngon thượng hạng

Tiệm này bán rộng nước-mắm ở tỉnh Bình-thuận; không bán nước-mắm làm tại đây. Mua vật chi, hoặc sai đến hàng phố, gởi giấy, thì kể đem đến nhà chẳng sai. Nay tôi lại có dọn chỗ ăn thì bằng sạch sẽ tử tế. Muốn dùng cơm thì bữa ăn hay là muốn dùng cơm tháng cũng đặng. Lại có chỗ nghỉ ngơi thông thoáng. Lại có chỗ chơi một phen thì sẽ rõ.

Café-Restaurant Taverne Française NAM-THUẬN-PHÁT

LÉ-VIN-LÉ, successeur, ở tại Ngã-tứ, đường Pellerin và đường Espagne gần đình Xã-Tây Saigon.

Kính cùng chứ qui-ông được rõ: nhà hàng bán cơm Tây hiệu là « Nam-thuận-Phát » này, nay đã về phần tôi làm chủ rồi, tôi mới kìm được người đầu bếp giỏi nấu nướng rất khéo rất ngon; những trẻ coi dọn ăn tôi cũng dạy đủ lễ nghi; để cho chứ qui-ông phòng khi sai kiểu; cũ xin chứ qui-ông có dịp đến tôi là bộn đống-bang mà giúp nhau cho nên việc, còn trong lục châu chứ qui-quân-tử, có dịp chi lần đến Saigon, hoàn như chứ ông có lòng chiều có, thì tôi cũng vui lòng tiếp đãi và cảm tạ chẳng cùng.
LÉ-VIN-LÉ cần khách,

Bijouterie Saigonnaise TIỆM

Minh-thành-Hoà
BÁN ĐỒ NỮ TRANG
33, Rue Schroeder. - Saigon

Kính lời cho Lục-châu chứ qui-khách đờng rõ: Nay tôi có mở một tiệm bán đồ nữ-trang thì... (text partially obscured)

Từ khi tôi mở 2 căn tiệm lý đến nay cũng nhờ ơn qui-bà chiều có cho người đồng-bang nên việc tôi rất cảm ơn, ngày nay mà trong lục-châu hiệp hung, lập tiệm bán đồ nữ-trang như tôi thì tôi lấy làm vui mừng cho các ông và cầu xin cho các ông cho mau thành tựu.

Nay kính

NGUYỄN-VĂN-LÊ cần khách

Tiệm Hiệp-thành TẠI MYTHO

Kính cùng chứ qui-quân-tử trong tỉnh Mỹ-tho và các tỉnh lân cận được hay, nay tôi mới lập ra một tiệm, lấy hiệu là « Hiệp-Thành » tại chợ Mytho, để làm Đại-ly cho hiệu Liêu-Thành Chợ-lớn mà bán các thứ nước mắm Phan-thiết thiệt ngon, và tiệm tôi cũng Đại-ly cho hai tiệm một Lái-thiên của ông Nguyễn-long-Thao và ông Nguyễn-hiệp-Hòa mà bán đủ thứ ban, tú, ghê, dằm, hàng cây danh mục như: gỗ, tre, và cùm-lai, vân vân. Nước mắm đã ngon, mà chỉ bán cũng khéo, Lục-châu đều nghe tiếng đã lâu. Cứ xin chứ ông lấy lòng có cấp, đến giúp bạn đồng bang, thì tôi thăm cảm chẳng cùng.

Mytho Hiệp-Thành
Chủ-nhơn: TẠ-VĂN-QUYÊN Cần khách,

